

N. 2943/2001

(ΦΕΚ Α΄ 203/12.9.2001)

«Έκτιση ποινών εμπόρων ναρκωτικών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

Κεφάλαιο Β΄: Κανόνες για την εισαγωγή του ευρώ αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης

3 1. Τα χρηματικά ποσά σε δραχμές που αναγράφονται σε υφιστάμενες διατάξεις νόμων, νομοθετικών, βασιλικών και προεδρικών διαταγμάτων, αποφάσεων ή άλλων κανονιστικών πράξεων, οι οποίες ρυθμίζουν θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, μετατρέπονται σε ευρώ και στρογγυλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997* του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 1997 και του άρθρου 2 του ν. 2842/2000 (ΦΕΚ 207 Α΄)**.

2. Τα χρηματικά ποσά σε Ecu που αναγράφονται σε υφιστάμενες διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, αποφάσεων ή άλλων κανονιστικών πράξεων, οι οποίες ρυθμίζουν θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, μετατρέπονται αυτοδικαίως σε ευρώ με βάση την ισοτιμία ευρώ προς Ecu που καθορίζεται στο άρθρο 2 του ανωτέρω Κανονισμού.

4 Στις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου περιλαμβάνονται ιδίως οι ισχύουσες κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος διατάξεις του Αστικού, Ποινικού Κώδικα, Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, Εμπορικού Νόμου, Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, Κώδικα διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας (π.δ. 18/1989) και του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (π.δ. 774/1980), με τις οποίες, μεταξύ άλλων, καθορίζονται:

α) Η καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, Συμβουλίου της Επικρατείας και Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β) Το ύψος των χρηματικών ποινών και διοικητικών προστίμων, καθώς και των τιμών μετατροπής των στερητικών της ελευθερίας ποινών σε χρηματικές ποινές.

γ) Η παράσταση διαδίκου με ή χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου ανάλογα με το ύψος του χρηματικού αντικειμένου της διαφοράς.

δ) Η δικαστική δαπάνη, καθώς και τα ποσά των δικαστικών τελών, ενσήμων και παραβόλων που απαιτούνται για την παραδεκτή άσκηση ενδίκου βοηθήματος ή μέσου.

ε) Πρόστιμα επιβαλλόμενα από ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.

5 Όπου σε διάταξη της παραπάνω νομοθεσίας αναγράφεται ποσό σε δραχμές, το ποσό σε ευρώ που προκύπτει μετά από τη μετατροπή των δραχμών σε ευρώ αναπροσαρμόζεται ως εξής***:

* ΕΕ L 162/97. Βλ. επίσης τους Κανονισμούς 974/98 (ΕΕ L 139/98) και 2866/98 (ΕΕ L 359/98).

** Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 2842/2000, «με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατόν να επιβάλλεται μεγαλύτερος βαθμός ακριβείας σε στρογγυλοποιήσεις κατά τις μετατροπές των ως άνω χρηματικών ποσών σε ενδιάμεσους υπολογισμούς και γενικότερα να ρυθμίζονται θέματα μετατροπών από δραχμές σε ευρώ και αντίστροφα, καθώς και στρογγυλοποιήσεων».

*** Στο άρθρο 5 του Ν. 2943/2001 καθιερώνεται ένας μηχανισμός αναπροσαρμογής των ποσών

1. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μικρότερο του 1 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω στο πλησιέστερο εκατοστό της μονάδας ευρώ (λεπτό – cent). Αν το τρίτο δεκαδικό ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ ισούται με τον αριθμό 5, η αναπροσαρμογή γίνεται στο πλησιέστερο ανώτερο εκατοστό της μονάδας ευρώ.

2. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο του 1 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 10 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη δεκάδα λεπτών (cent) αναλόγως του αν το δεύτερο δεκαδικό ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο του αριθμού 5. Αν το δεύτερο δεκαδικό ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ ισούται με τον αριθμό 5, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη δεκάδα λεπτών (cent).

3. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 10 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 100 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη μονάδα ευρώ, αναλόγως του αν το πρώτο δεκαδικό ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο του αριθμού 5. Αν το πρώτο δεκαδικό ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ ισούται με τον αριθμό 5, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη μονάδα ευρώ.

4. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 100 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη δεκάδα ευρώ αναλόγως του αν το τελευταίο ακέραιο ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο του αριθμού 5. Στην περίπτωση που το προκύπτον ποσό σε ευρώ περιλαμβάνει και δεκαδικά ψηφία το ποσό αυτό θα αναπροσαρμόζεται πρώτα στην πλησιέστερη προς τα πάνω ή προς τα κάτω μονάδα ευρώ και ακολούθως, αν συντρέχει περίπτωση, θα αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο. Αν το τελευταίο ακέραιο ψηφίο του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ ισούται με τον αριθμό 5, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη δεκάδα ευρώ.

5. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 1.000 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 10.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη εκατοντάδα ευρώ, αναλόγως του αν τα δύο τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερα ή μικρότερα του αριθμού 50. Αν τα δύο τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι ίσα με τον αριθμό 50, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη εκατοντάδα ευρώ.

6. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 10.000 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη χιλιάδα ευρώ αναλόγως του αν τα τρία τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερα ή μικρότερα του αριθμού 500. Αν τα τρία τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι ίσα με τον αριθμό 500, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη χιλιάδα ευρώ.

7. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 100.000 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 1.000.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη δεκάκις χιλιάδα ευρώ, αναλόγως του αν τα τέσσερα τελευταία ακέραια ψηφία

σε ευρώ που προκύπτουν μετά την μετατροπή των ποσών σε δραχμές τα οποία περιέχονται στις διατάξεις της νομοθεσίας μας. Ο μηχανισμός αυτός διέπεται από δύο αρχές, που επισημάνονται στην Εισηγητική Έκθεση του νόμου: α) την αρχή της εξαγωγής ενός ακέραιου αριθμού ευρώ ή εκατοστών του για λόγους ευχερούς χρήσης ή απομνημόνευσης των σχετικών αριθμών και β) την αρχή των μικρότερων δυνατών αποκλίσεων σε αναπροσαρμογές για περιπτώσεις χαμηλών ποσών.

του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι μεγαλύτερα ή μικρότερα του αριθμού 5.000. Αν τα τέσσερα τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι ίσα με τον αριθμό 5.000, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη δεκάκις χιλιάδα ευρώ.

8. Αν το προκύπτον ποσό σε ευρώ είναι μεγαλύτερο των 1.000.000 ευρώ και δεν υπερβαίνει τα 10.000.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη ή κατώτερη εκατοντάκις χιλιάδα ευρώ, αναλόγως του αν τα πέντε τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι ανώτερα ή κατώτερα του αριθμού 50.000. Αν τα πέντε τελευταία ακέραια ψηφία του προκύπτοντος ποσού σε ευρώ είναι ίσα με τον αριθμό 50.000, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη εκατοντάκις χιλιάδα ευρώ.

9. Κατ' ανάλογο τρόπο αναπροσαρμόζονται τα προκύπτοντα ποσά που κυμαίνονται: α) από 10.000.001 έως 100.000.000 ευρώ, β) από 100.000.001 έως 1.000.000.000 ευρώ, γ) από 1.000.000.001 έως 100.000.000.000 ευρώ κ.ο.κ.

18 Έναρξη ισχύος. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου, η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 186312/3.12.2001

της Διεύθυνσης Οικονομικού της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης
του Υπουργείου Δικαιοσύνης

Προς: Τους Δικαστικούς και Εισαγγελικούς Λειτουργούς της Χώρας

Η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδέχθηκε την από 1.1.2002 αντικατάσταση του κυκλοφορούντος νομίσματος με ευρώ, γι' αυτό εξέδωσε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997 του Συμβουλίου της 17.6.1997, το νόμο 2943/ 12.9.2001, με τα άρθρα 3 έως και 6 του οποίου ρυθμίζονται θέματα που ανακύπτουν ως προς τον τρόπο υπολογισμού στο χώρο της Δικαιοσύνης του νέου νομίσματος.

Ειδικότερα με το άρθρο 5 του ανωτέρω νόμου [...] ορίζεται ο τρόπος αναπροσαρμογής και ιδία της στοργυλοποίησης του προκύπτοντος ποσού από τη μετατροπή των δραχμών σε ευρώ.

Εν όψει αυτών προς διευκόλυνσή σας, σας γνωρίζουμε: [...]

Δ. Ότι η αντιστοιχία σε ευρώ των εγκατεσπαρμένων σε διάφορους ποινικούς νόμους χρηματικών ποινών και προστίμων είναι από 1.1.2002 η ακόλουθη:

Χρηματική ποινή			
		1.000.000 δρχ.	2.900 ευρώ
		1.500.000 δρχ.	4.400 ευρώ
		2.000.000 δρχ.	5.900 ευρώ
		2.500.000 δρχ.	7.300 ευρώ
		3.000.000 δρχ.	8.800 ευρώ
		4.000.000 δρχ.	12.000 ευρώ
		5.000.000 δρχ.	15.000 ευρώ
			Πρόστιμο
		Δραχμές	Ευρώ
Δραχμές	Ευρώ	10.000 δρχ.	29 ευρώ
1.000 δρχ.	2,90 ευρώ	20.000 δρχ.	59 ευρώ
2.000 δρχ.	5,90 ευρώ	30.000 δρχ.	88 ευρώ
3.000 δρχ.	8,80 ευρώ	40.000 δρχ.	120 ευρώ
4.000 δρχ.	12 ευρώ	50.000 δρχ.	150 ευρώ
5.000 δρχ.	15 ευρώ	60.000 δρχ.	180 ευρώ
6.000 δρχ.	18 ευρώ	70.000 δρχ.	210 ευρώ
7.000 δρχ.	21 ευρώ	80.000 δρχ.	230 ευρώ
8.000 δρχ.	23 ευρώ	90.000 δρχ.	260 ευρώ
9.000 δρχ.	26 ευρώ	100.000 δρχ.	290 ευρώ
10.000 δρχ.	29 ευρώ	150.000 δρχ.	440 ευρώ
50.000 δρχ.	150 ευρώ	200.000 δρχ.	590 ευρώ
100.000 δρχ.	290 ευρώ		
150.000 δρχ.	440 ευρώ		
200.000 δρχ.	590 ευρώ		
300.000 δρχ.	880 ευρώ		
400.000 δρχ.	1.200 ευρώ		
500.000 δρχ.	1.500 ευρώ		
600.000 δρχ.	1.800 ευρώ		
700.000 δρχ.	2.100 ευρώ		
800.000 δρχ.	2.300 ευρώ		
900.000 δρχ.	2.600 ευρώ		

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

(Π.Δ. 456/1984 – ΦΕΚ Α' 164/24.10.1984)*

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Κεφάλαιο 1ο: Οι κανόνες του δικαίου γενικά

- 1 Πηγές του δικαίου.** Οι κανόνες του δικαίου περιλαμβάνονται στους νόμους και στα έθιμα.
- 2 Αναδρομική δύναμη του νόμου.** Ο νόμος ορίζει για το μέλλον, δεν έχει αναδρομική δύναμη και διατηρεί την ισχύ του εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά.
- 3 Κανόνες δημόσιας τάξης.** Η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή κανόνων δημόσιας τάξης.

Κεφάλαιο 2ο: Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

- 4 Κατάσταση αλλοδαπών.** Ο αλλοδαπός απολαμβάνει τα αστικά δικαιώματα του ημεδαπού.
- 5 Ικανότητα δικαίου.** Η ικανότητα δικαίου του φυσικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.
- 6 Αφάνεια.** Η αφάνεια διέπεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.
Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να κηρύξει άφαντο αλλοδαπό, αν πριν από την εξαφάνισή του κατοικούσε ή διέμενε στην Ελλάδα ή εφόσον έχει περιουσία στην Ελλάδα.
- 7 Ικανότητα για δικαιοπραξία.** Η ικανότητα για δικαιοπραξία ρυθμίζεται από το δίκαιο της ιθαγένειας.
- 8 Στέρηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας.** Η στέρηση, καθώς και κάθε άλλος περιορισμός της δικαιοπρακτικής ικανότητας με δικαστική απόφαση ρυθμίζονται από το δίκαιο της ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν αυτά τα μέτρα.
Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να υποβάλει σε καθεστώς στέρησης ή περιορισμού της δικαιοπρακτικής του ικανότητας αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.
- 9 Ικανότητα αλλοδαπού στην Ελλάδα.** Αλλοδαπός που επιχειρεί στην Ελλάδα δικαιοπραξία για την οποία είναι ανίκανος κατά το δίκαιο της ιθαγένειάς του, θεωρείται ικανός να την επιχειρήσει, αν κατά το ελληνικό δίκαιο έχει αυτή την ικανότητα. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις δικαιοπραξίες οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου ούτε στις εμπράγματα δικαιοπραξίες για ακίνητα που βρίσκονται έξω από την Ελλάδα.
- 10 Νομικό πρόσωπο.** Η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας του.

* Με το Π.Δ. 456/1984 αποφασίσθηκε η μορφή του κειμένου του Αστικού Κώδικα και του Εισαγωγικού του Νόμου, όπως μεταγλωττίσθηκαν στην δημοτική από την επιτροπή του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν. 1406/1983. Ο Αστικός Κώδικας κυρώθηκε με τον Α.Ν. 2250/1940.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 41756 οικ./26.5.2017

(ΦΕΚ Β' 1884/30.5.2017)

«Διενέργεια πλειστηριασμού με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) των άρθρων 59 και 60 του ν. 4472/2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» (Α' 74), ιδίως την παρ. 15 του νέου άρθρου 959Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, β) του άρθρου 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98),

γ) του π.δ. 123/2016 «Ανασύσταση και μετονομασία του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανασύσταση του Υπουργείου Τουρισμού, σύσταση Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετονομασία Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων» (Α' 208),

δ) του π.δ. 125/2016 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 210),

ε) του ν. 3979/2011 «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» (Α' 138), στ) του ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (Α' 50) και του ν. 3471/2006 «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997» (Α' 133).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

1 Ηλεκτρονικός Πλειστηριασμός. Με την εντολή του άρθρου 927 ΚΠολΔ, ο επισπεύδων την αναγκαστική εκτέλεση δύναται να αιτηθεί τη διενέργεια του πλειστηριασμού με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (ηλεκτρονικός πλειστηριασμός) σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2 Ηλεκτρονικά Συστήματα Πλειστηριασμών (ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ.). Η διαδικασία ηλεκτρονικού πλειστηριασμού πραγματοποιείται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμών («ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ.»).

3 Υπάλληλος Ηλεκτρονικού Πλειστηριασμού. Υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού είναι συμβολαιογράφος που προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 1 της παρούσας.

4 Τόπος Ηλεκτρονικού Πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός διενεργείται με επιμέλεια του συμβολαιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάθεση, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό.

ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(N. 3869/2010 – ΦΕΚ Α' 130/3.8.2010)

1 **Πεδίο εφαρμογής.** 1. Φυσικά πρόσωπα που στερούνται πτωχευτικής ικανότητας υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3588/2007 και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους, δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο αίτηση για την ρύθμιση των οφειλών τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Την ύπαρξη δόλου αποδεικνύει ο πιστωτής. Η αποδοχή υπερχρεωμένης κληρονομιάς από τους νόμιμους μεριδούχους του αρχικού οφειλέτη, ακόμα κι αν γίνεται εν γνώσει της υπερχρέωσης, δεν συνιστά από μόνη της και χωρίς τη συνδρομή άλλων περιστάσεων δόλια περιέλευση σε αδυναμία πληρωμής χρηματικών οφειλών. Απαλλαγή του οφειλέτη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου από τα χρέη του, όπως αυτά περιγράφονται στην αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 4 επιτρέπεται μόνο μία φορά. Απαιτήση πιστωτή, η οποία δεν έχει συμπεριληφθεί στην αίτηση δεν επηρεάζεται από τη διαδικασία διευθέτησης των οφειλών του αιτούντος κατά τον παρόντα νόμο.

2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εμπίπτει το σύνολο των οφειλών των προσώπων της παραγράφου 1 προς τους ιδιώτες. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου περιλαμβάνονται επίσης: α) οι βεβαιωμένες οφειλές στην Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και τον Τελωνειακό Κώδικα, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν, β) οι βεβαιωμένες οφειλές προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, συμπεριλαμβανομένων των οφειλών που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή την μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα των προς ένταξη ή και των ήδη ενταγμένων ιδιοκτησιών, σύμφωνα με το ν. 1337/1983 από φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γ) ασφαλιστικές οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής.

Τα αναφερόμενα στα στοιχεία α', β' και γ' πρόσωπα, δεν επιτρέπεται να συνιστούν το σύνολο των πιστωτών του αιτούντος και οι οφειλές του προς αυτά υποβάλλονται σε ρύθμιση κατά τον παρόντα νόμο μαζί με τις οφειλές του προς τους ιδιώτες πιστωτές.

3. Στην διαδικασία ρύθμισης του νόμου δύνανται να υπαχθούν οφειλές του εδαφίου β' της παραγράφου 2 οι οποίες: α) έχουν γεννηθεί ένα έτος πριν από την κατάθεση της αίτησης και β) βεβαιώνονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά από παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος ή και του δικογράφου οποιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος ή μέσου ενώπιον αρμοδίου δικαστηρίου ή προσφυγής ενώπιον διοικητικής αρχής μέχρι την ημερομηνία κατάθεσης αίτησης ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου κατά τον παρόντα νόμο, εφόσον οι υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί.

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου δύνανται κατ' επιλογήν του οφειλέτη να υπαχθούν επίσης οι οφειλές του, οι οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αιτήσεως του οφειλέτη για την υπαγωγή στην διαδικασία του παρόντος νόμου, τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου ή έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ.

4. Δεν εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου οι οφειλές, οι οποίες: είτε α) έχουν αναληφθεί ή βεβαιωθεί το τελευταίο έτος πριν την κατάθεση της αίτησης της παραγράφου 1 του άρθρου 4, είτε β) δημιουργήθηκαν από αδίκημα που τελέσθηκε από τον οφειλέτη με δόλο ή βαρεία αμέλεια, είτε γ) συνίστανται σε διοικητικά πρόστιμα ή χρηματικές ποινές, είτε δ) αφορούν στην υποχρέωση διατροφής συζύγου ή ανηλίκου τέκνου. Ο περιορισμός του εδαφίου α' στοιχείο α' δεν ισχύει όσον αφορά τις οφειλές του εδαφίου β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

Σχετική νομοθεσία

• Στο άρθρο 68 παρ. 1 («Μεταβατικές διατάξεις») του **N. 4549/2018** (ΦΕΚ Α' 105/14.6.2018) ορίζονται τα εξής: «1. Το άρθρο 56 [προσθήκη εδαφίου μετά το εδ. β' της παρ. 1] εφαρμόζεται και όταν η αποδοχή κληρονομίας έλαβε χώρα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.»

• Στο άρθρο 2 παρ. 3-4 της υποπαρ. Α.4 της παρ. Α' του άρθρου 2 του **N. 4336/2015** (ΦΕΚ Α' 94/14.8.2015) ορίζονται τα εξής: «3. Οφειλέτες που έχουν ήδη υποβάλει αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου Α.4, οι υποθέσεις των οποίων δεν έχουν συζητηθεί ή για τις οποίες δεν έχει επέλθει συμβιβασμός με τους πιστωτές τους, δύνανται να επανυποβάλουν αιτήσεις προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις του ν. 3869/2010, όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που θα εκδοθεί εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προσδιορίζονται ο τύπος της αίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3869/2010 με τυποποιημένα υποδείγματα και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά.

4. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από της έναρξης της ισχύος του παρόντος νόμου, κάθε διάδικος δύνανται να ζητήσει με κλήση, ατελώς, να επαναπροσδιοριστεί υπόθεση που είχε προσδιοριστεί πέραν της τριετίας από της έναρξης της ισχύος του παρόντος νόμου, σε συντομότερη δικάσιμο. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, επαναπροσδιορίζεται αυτεπαγγέλτως εντός τριετίας από της έναρξης της ισχύος του παρόντος νόμου το σύνολο των υποθέσεων, οι οποίες έχουν ήδη προσδιοριστεί πέραν της τριετίας, αρχίζοντας από αυτές που έχουν προσδιοριστεί συντομότερα με προτίμηση στις σημαντικότερες, σύμφωνα με την παράγραφο 6, υποθέσεις. Ο ορισμός συντομότερης δικάσιμου γίνεται ατελώς για τον αιτούντα. Η πράξη προσδιορισμού δικάσιμου κοινοποιείται είτε με επίδοση από δικαστικό επιμελητή είτε με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, ιδίως τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονική αλληλογραφία στον πληρεξούσιο δικηγόρο ή στον διάδικο. Η γραμμάτεια του δικαστηρίου υποχρεούται να αναρτά κάθε μήνα σε πίνακα ανακοινώσεων έγγραφο, από το οποίο προκύπτουν οι επαναπροσδιοριζόμενες υποθέσεις, καθώς και η αρχική και η νεότερη δικάσιμος. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.»

• Στο άρθρο 2 παρ. 5 της υποπαρ. Α.4 της παρ. Α' του άρθρου 2 του **N. 4336/2015** (ΦΕΚ Α' 94/14.8.2015) ορίζονται, αναφορικά με το παρόν, τα εξής: «5. Οι διατάξεις του άρθρου 1 της παρούσας υποπαραγράφου Α.4 καταλαμβάνουν τις αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του.» η οποία εκκινεί «από την υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της παραγράφου Β' του άρθρου 3 [...]», κατά το άρθρο 4 του ίδιου νόμου.

2 Διαδικασία προδικαστικού συμβιβασμού. 1. Τα μέρη δύνανται πριν την υποβολή της αίτησης του άρθρου 4 παράγραφος 1 του παρόντος να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση που επιλεγεί αυτή η διαδικασία και αποτύχει, ο οφειλέτης δύνανται να καταθέσει την αίτηση του άρθρου 4 του παρόντος ενώπιον του αρμόδιου Ειρηνοδικείου με το αναφερόμενο στο άρθρο 4 του παρόντος περιεχόμενο, καθώς και αντίγραφο του πρακτικού αποτυχίας της διαμεσολάβησης. Μετά την υποβολή της αίτησης του άρθρου 4 ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, ο οφειλέτης υποχρεούται να ακολουθήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 5 διαδικασία. Στο πλαίσιο του προδικαστικού συμβιβασμού, ο οφειλέτης δύνανται να ζητά τη συμβουλευτική συνδρομή του Συνηγόρου του Καταναλωτή, της Επιτροπής Φιλικού

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

(Π.Δ. 283/1985 – ΦΕΚ Α' 106/31.5.1985)*

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ**1ο Κεφάλαιο: Ο ποινικός νόμος****I. Χρονικά όρια ισχύος των ποινικών νόμων**

- 1 Καμιά ποινή χωρίς νόμο.** Ποινή δεν επιβάλλεται παρά μόνο για τις πράξεις εκείνες για τις οποίες ο νόμος την είχε ρητά ορίσει πριν από την τέλεσή τους.
- 2 Αναδρομική ισχύς του ηπιότερου νόμου.** 1. Αν από την τέλεση της πράξης έως την αμετάκλητη εκδίκασή της ίσχυσαν δύο ή περισσότεροι νόμοι, εφαρμόζεται αυτός που περιέχει τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις.
2. Αν μεταγενέστερος νόμος χαρακτήρισε την πράξη όχι αξιόποινη, παύει και η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε καθώς και τα ποινικά επακόλουθά της.
- 3 Νόμοι με προσωρινή ισχύ.** Νόμοι με προσωρινή ισχύ εφαρμόζονται και μετά την παύση της ισχύος τους σε πράξεις που τελέστηκαν όταν αυτοί ίσχυαν. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διάταξη της παραγρ. 1 του προηγούμενου άρθρου.
- 4 Επιβολή μέτρων ασφαλείας.** 1. Τα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται στα άρθρα 69, 71, 72, 73, 74 και 76 επιβάλλονται σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά την εκδίκαση της πράξης.
2. Στην περίπτωση της παραγρ. 2 του άρθρου 2 το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση αποφασίζει με πρόταση του εισαγγελέα του αν θα διατηρηθούν ή όχι τα μέτρα ασφαλείας που είχαν επιβληθεί.

II. Τοπικά όρια ισχύος των ποινικών νόμων

- 5 Εγκλήματα που τελέστηκαν στην ημεδαπή.** 1. Οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται σε όλες τις πράξεις που τελέστηκαν στο έδαφος της επικράτειας, ακόμη και από αλλοδαπούς.
2. Πλοία ή αεροσκάφη ελληνικά θεωρούνται έδαφος της επικράτειας οπουδήποτε και αν βρίσκονται, εκτός αν σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο υπόκεινται σε αλλοδαπό νόμο.
3. Όταν η πράξη τελείται μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, τόπος τέλεσης θεωρείται και η ελληνική επικράτεια, εφόσον στο έδαφός της παρέχεται πρόσβαση στα συγκεκριμένα μέσα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους.
- 6 Εγκλήματα ημεδαπών στην αλλοδαπή.** 1. Οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται και για πράξη που χαρακτηρίζεται από αυτούς ως κακούργημα ή πλημμέλημα και που τελέστηκε στην αλλοδαπή από ημεδαπό, αν η πράξη αυτή είναι αξιόποινη και κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκε ή αν διαπράχθηκε σε πολιτικά ασύντακτη χώρα.
2. Η ποινική δίωξη ασκείται και εναντίον αλλοδαπού ο οποίος κατά την τέλεση της

* Με το Π.Δ. 283/1985 αποφασίσθηκε η μορφή του κειμένου του Ποινικού Κώδικα, όπως μεταγλωττίσθηκε στην δημοτική από την επιτροπή του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν. 1406/1983. Ο Ποινικός Κώδικας καταρτίσθηκε από την Επιτροπή του Ν.Δ. 222/1947 και κυρώθηκε με τον Ν. 1492/1950.

τογνωμοσύνη που διενεργείται αμέσως μετά τη σύλληψη και με άλλη μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται όσο το δυνατό πλησιέστερα προς τη δικάσιμο, με μέριμνα του εισαγγελέα του δικαστηρίου στο οποίο εισάγεται προς εκδίκαση η υπόθεση. Οι πραγματογνωμοσύνες διενεργούνται από πραγματογνώμονα που επιλέγεται, κατά προτίμηση, από τον κατάλογο που τηρείται στο οικείο Πρωτοδικείο. Στις πραγματογνωμοσύνες προτείνεται και το τυχόν κατάλληλο μέτρο θεραπείας.

Σηχτική νομοθεσία

• Βλ. υπό το άρθρο 70Α.

70 **Διάρκεια του θεραπευτικού μέτρου. 1.** Στην απόφαση που διατάσσει το θεραπευτικό μέτρο ορίζεται ο μέγιστος χρόνος της διάρκειάς του, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη για τα πλημμελήματα και τα πέντε (5) έτη για τα κακουργήματα. Ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται το θεραπευτικό μέτρο, μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, να διατάξει την παράταση του μέτρου ή την αντικατάστασή του με άλλο για τον ίδιο κατά ανώτατο όριο χρόνο, εφόσον τούτο επιβάλλεται για τις ανάγκες της θεραπείας και εξακολουθούν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 69. Πριν από την έκδοση της απόφασης, το δικαστήριο καλεί τον θεραπευόμενο και τον συνήγορό του, καθώς και τη διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η παράταση του χρόνου διάρκειας του θεραπευτικού μέτρου πέραν των ανωτάτων χρονικών ορίων, με τη διαδικασία και για τους λόγους που προβλέπονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο, εφόσον για την ύπαρξη των λόγων αυτών και την ανάγκη παράτασης του χρόνου διάρκειας του μέτρου υφίσταται η σύμφωνη γνώμη του θεράποντος ψυχιάτρου του θεραπευόμενου και του επιστημονικού διευθυντή της μονάδας θεραπείας. Ο συνολικός χρόνος διάρκειας του θεραπευτικού μέτρου δεν μπορεί να υπερβαίνει τη χρονική διάρκεια του ανώτατου ορίου της ποινής που προβλέπεται στο νόμο για την πράξη που τέλεσε ο θεραπευόμενος.

2. Το ίδιο δικαστήριο, κάθε έτος, τηρώντας την ίδια διαδικασία, αποφασίζει αν το θεραπευτικό μέτρο που έχει επιβληθεί πρέπει να εξακολουθήσει ή να αντικατασταθεί με άλλο. Μπορεί όμως και οποτεδήποτε, με αίτηση του εισαγγελέα, του θεραπευόμενου ή της διεύθυνσης της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, μετά από εισήγηση του θεράποντος ιατρού, να διατάξει την άρση ή την αντικατάστασή του. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, απαιτείται να υπάρχει στην απόφαση ειδική αιτιολογία ως προς την ανάγκη διατήρησης του θεραπευτικού μέτρου. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την απόρριψη της προηγούμενης.

3. Στη διαδικασία ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου του παρόντος άρθρου, καθώς και ενώπιον του Εφετείου σε περίπτωση άσκησης έφεσης, αν ο θεραπευόμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

70A **Μέτρα θεραπείας ατόμων μειωμένου καταλογισμού λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής. 1.** Αν κάποιος τέλεσε αξιόποινη πράξη λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που μειώνει σημαντικά τον καταλογισμό του (άρθρο 36 παράγραφος 1) και η πράξη του απειλείται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός (1) έτους, το δικαστήριο, εκτός από την επιβολή μειωμένης ποινής (άρθρο 83), διατάσσει την εισαγωγή του σε ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή, σε περίπτωση αναστολής εκτέλεσης της ποινής του, τα θεραπευτικά μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει ο κίνδυνος της παραγράφου

Ποινικός Κώδικας

1 του άρθρου 69. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 69 έχουν και στην περίπτωση αυτή εφαρμογή.

2. Η εκτέλεση του μέτρου γίνεται αμέσως μετά από την έκδοση της απόφασης, με φροντίδα της εισαγγελικής αρχής.

3. Το άρθρο 70 εφαρμόζεται αναλόγως. Μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού μέτρου, ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, εφόσον δεν έχει ανασταλεί η εκτέλεσή της. Από την ποινή αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας στο ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή στις μονάδες των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 69. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης του μέτρου μπορεί όμως να διατάξει τη μη έκτιση της ποινής, αν το έγκλημα για το οποίο επιβλήθηκε είναι πλημμέλημα.

Σχετική νομοθεσία

• Στα άρθρα 9-20 («Κεφάλαιο Γ': Κανόνες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα») του **Ν. 4509/2017** («Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις») – ΦΕΚ Α' 201/22.12.2017) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 9: Βασικές αρχές εκτέλεσης των μέτρων. 1. Τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα υπηρετούν θεραπευτικούς σκοπούς. – 2. Κατά την εφαρμογή τους λαμβάνονται υπόψη οι διεθνώς αναγνωρισμένοι κανόνες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Καμία επιμέρους πράξη δεν πρέπει να προσβάλει την αξιοπρέπεια του ατόμου ή να παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας. – 3. Θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο αντιμετωπίζονται με βάση τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας, καθώς και με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Σωφροιστικού Κώδικα, εφόσον αυτή δεν προσκρούει στους επιδιωκόμενους θεραπευτικούς σκοπούς.

Άρθρο 10: Περιεχόμενο των μέτρων. 1. Η θεραπευτική αντιμετώπιση του ατόμου, στο οποίο έχει επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα, είναι εξατομικευμένη και περιλαμβάνει την κατάλληλη θεραπευτική προσέγγιση, όπως φαρμακευτική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη ή ψυχοθεραπεία του ίδιου και της οικογένειάς του, εφόσον υπάρχει σχετική συνείδηση, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, ιδίως εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη διαβίωση, διαβίωση με την οικογένεια ή διαβίωση σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κυρίως οικοτροφεία, ξενώνες, προστατευμένα διαμερίσματα ή ανάδοχη οικογένεια, απασχόληση σε κοινωνικούς συνεταιρισμούς ή σε άλλους χώρους εργασίας. – 2. Η θεραπευτική αντιμετώπιση εξασφαλίζει συνεχή παρακολούθηση και ψυχιατρική φροντίδα κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των μέτρων, με στόχο την επίτευξη της κοινωνικής επανένταξης.

Άρθρο 11: Μονάδες εκτέλεσης των μέτρων. 1. Το ειδικό τμήμα που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, με μικρό αριθμό κλινών και διαθέτει κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων που νοσηλεύονται. Παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες αυξημένης φροντίδας και ασφάλειας, για τις οποίες προβλέπεται αριθμητικά αυξημένο και κλινικά ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό. – 2. Το ψυχιατρικό τμήμα που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας ανάλογες προς τις προσφερόμενες στους ακούσια νοσηλευόμενους ψυχικά ασθενείς. – 3. Η εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα περιλαμβάνει: (α) τα δημόσια Κέντρα Ψυχικής Υγείας του άρθρου 5 του ν. 2716/1999 (Α' 96), τα οποία παρέχουν υπηρεσίες θεραπείας και παρακολούθησης ατόμων που χρειάζονται ψυχιατρική φροντίδα και (β) τις δημόσιες κινητές μονάδες ψυχικής υγείας, που παρέχουν υπηρεσίες θεραπείας ή ειδικής φροντίδας στις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας ή και κατ'οίκον σε άτομα που διαβιώνουν σε απομακρυσμένες περιοχές και είτε δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή Κέντρου Ψυχικής Υγείας είτε δεν υπάρχουν υπηρεσίες στον τομέα ψυχικής υγείας, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 11 παρ. 1 του ν. 2716/1999. – 4. Το εξωτερικό ιατρείο που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου που παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς.

Άρθρο 12: Έναρξη εκτέλεσης των μέτρων. 1. Η έναρξη εκτέλεσης των μέτρων γίνεται με έγγραφη παραγγελία του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών προς τον Διευθυντή των μονάδων που αναφέρονται στο άρθρο 11, ο οποίος και οφείλει να εκτελέσει την παραγγελία. – 2. Ο προσδιορισμός της μονάδας όπου θα εκτελεστούν τα μέτρα, γίνεται από κατάλογο μονάδων κατάλληλων για την εκτέλεσή τους, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας και αποστέλλεται στα πρωτοδικεία και εφετεία της χώρας και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, καθώς και στους Διευθυντές όλων των μονάδων του καταλόγου. – 3. Μεταξύ περισσότερων μονάδων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, αρχικώς ή στη συνέχεια, επιλέγει εκείνη που είναι εγγύτερα στον τόπο κατοικίας του ατόμου ή της οικογένειάς του ή κρίνεται καταλληλότερη για αυτό.

Άρθρο 13: Εισαγωγή σε ειδικό ή κοινό τμήμα νοσοκομείου. 1. Η εισαγγελική παραγγελία προς τον Διευθυντή του ειδικού ή κοινού ψυχιατρικού τμήματος δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69 παράγραφος 3 περιπτώσεις α' και β' του Ποινικού Κώδικα) συνοδεύεται από πλήρη αντίγραφο δικαστικής απόφασης ή βουλεύματος ή διάταξης του ναακρητή ή απόφασης αλλοδαπής δικαστικής αρχής. Αν δεν έχει καθαρογραφεί η απόφαση ή το βούλευμα, επισυνάπτεται απόσπασμα και στη συνέχεια διαβιβάζεται υποχρεωτικά και πλήρως αντίγραφο. – 2. Κατά την εισαγωγή συντάσσεται έκθεση και διενεργούνται τα εξής: α) έκδοση εισιτηρίου, β) καταγραφή ατομικών στοιχείων (στοιχεία ταυτότητας, τόπος τελευταίας διαμονής, νόμιμος αντιπρόσωπος ή πρόσωπα επικοινωνίας, θρήσκειμα κ.ά.), γ) καταγραφή χρημάτων και εγγράφων (δελτίου ταυτότητας, βιβλιαρίου υγείας και ΑΜΚΑ ή βιβλιαρίου πρόνοιας / απορίας ή πιστοποιητικού κοινωνικής προστασίας για ανθρωπιστικούς λόγους ή δελτίου υποβολής αίτησης για πολιτικό άσυλο ή το σχετικό έγγραφο αναγνώρισης της ιδιότητας του πρόσφυγα, διαβατηρίου και ευρωπαϊκής κάρτας υγείας (E111) κ.ά.) και φύλαξη αυτών αν συντρέχει λόγος, δ) έκδοση ιατρική και ψυχιατρική, ε) τήρηση ηλεκτρονικού ή έγγραφου ιατρικού φακέλου, στ) συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό, ζ) τήρηση φακέλου από την κοινωνική υπηρεσία. – 3. Η δαπάνη θεραπείας καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου και, εφόσον δεν υπάρχει, από το κράτος. – 4. Η μονάδα, αμέσως μετά την εισαγωγή, παραδίδει στον θεραπευόμενο, σε γλώσσα που κατανοεί, έντυπο με κατάλογο των βασικών του δικαιωμάτων, όπως προσδιορίζονται στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, το Σωφρονιστικό Κώδικα και τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας. – 5. Κατά την παραμονή του ατόμου για θεραπεία τηρούνται τα προβλεπόμενα αρχεία και βιβλία κατά τις κείμενες διατάξεις και επιπλέον βιβλίο καταγραφής των χρησιμοποιηθέντων μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας του παρόντος νόμου.

Άρθρο 14: Έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης. 1. Για την έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης σε τακτά χρονικά διαστήματα σε εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69 παράγραφος 3 περίπτωση γ' του Ποινικού Κώδικα) εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 13. – 2. Ο θεράπων ψυχίατρος εκπροσωπεί τη θεραπευτική ομάδα και προτείνει εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα μέτρα του άρθρου 10, καθώς και την εποπτεία των συνθηκών εκτέλεσής τους. Το σχέδιο αυτό οφείλει να κοινοποιηθεί αμελλητί στον αρμόδιο εισαγγελέα, τον οποίο και ενημερώνει για την αναπρόκριση και συμμόρφωση του θεραπευμένου προς αυτό, αλλά και για την πιθανή ανάγκη τροποποίησής του. – 3. Τυχόν δαπάνη εισιτηρίου καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου και, εφόσον δεν υπάρχει, από το κράτος.

Άρθρο 15: Αντικατάσταση ή άρση θεραπευτικών μέτρων. Κατά την αντικατάσταση ή την άρση των θεραπευτικών μέτρων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα, συνεκτιμάται η κατάσταση της ψυχικής υγείας του ατόμου, το στάδιο βελτίωσής της και η ύπαρξη κατάλληλου υποστηρικτικού συγγενικού ή άλλου περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα συνεκτιμάται αν το άτομο: α) ευρίσκεται σε στάσιμη κατάσταση ή υποτροπή, β) ευρίσκεται σε στάδιο βελτίωσης ή αποθεραπείας, γ) συμμετέχει σε αναγνωρισμένα προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δ) λαμβάνει άδειες και τηρεί τους όρους τους και ε) διαβίει σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στην κοινότητα ή σε ανάδοχη οικογένεια ή με την οικογένειά του.

Άρθρο 16: Εκτέλεση θεραπευτικών μέτρων. 1. Οι συνθήκες νοσηλείας πρέπει να εξυπηρετούν τις ανάγκες της θεραπείας. Τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα δεν επιτρέπεται να αποκλείουν απαραίτητα για τη θεραπεία μέσα, όπως οι άδειες, οι οργανωμένες έξοδοι ή η διαμονή σε εποπτευόμενους

Ποινικός Κώδικας

εξωτερικούς χώρους, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα άλλων ή και του ίδιου του θεραπευόμενου. – 2. Τη χορήγηση άδειας αποφασίζει ο (Επιστημονικός) Διευθυντής της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, ύστερα από εισήγηση του θεράποντος ψυχιάτρου. Η χορήγηση της άδειας υπογράφεται από αυτόν και τον Διοικητή της μονάδας και τίθεται υπόψη του αρμόδιου εισαγγελέα. Ο θεραπευόμενος δηλώνει την ακριβή διεύθυνση διαμονής του και η κοινωνική υπηρεσία εξετάζει αν είναι εξασφαλισμένη η διαβίωση του κατά τη διάρκεια της άδειας. Η άδεια μπορεί να εξαρτηθεί και από τον όρο ότι κατά την έξοδο του από το τμήμα και την επιστροφή του θα συνοδεύεται από συγγενικό του πρόσωπο ή τον δικαστικό συμπαραστάτή του. – 3. Σε περίπτωση παραβίασης της άδειας ή φυγής ενημερώνονται αμέσως οι αστυνομικές αρχές και ο αρμόδιος εισαγγελέας. Ο θεραπευόμενος δεν θεωρείται κρατούμενος σύμφωνα με την έννοια των άρθρων 172 και 173 του Ποινικού Κώδικα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύει σε περίπτωση θεραπείας σε ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης. – 4. Μέσα αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας, όπως η προστατευτική απομόνωση και ο σωματικός περιορισμός, μπορούν να ληφθούν μόνο για όσους εκδηλώνουν αυτοκαταστροφική ή βίαιη συμπεριφορά, εναντίον του προσωπικού ή τρίτων. Τα μέσα του προηγούμενου εδαφίου αποφασίζονται και εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις ψυχιατρικές οδηγίες και τις κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) και της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, αφού προηγηθούν και αποτύχουν τεχνικές αποκλιμάκωσης της βίαιης συμπεριφοράς. – 5. Απαγορεύεται απολύτως η λήψη μέσων, όπως η στείρωση, λοβοτομή και άλλες ανάλογες επεμβάσεις ή θεραπείες οι οποίες προξενούν μη αναστρέψιμες καταστάσεις στην υγεία του ατόμου.

Άρθρο 17: Σύσταση και στελέχωση ειδικών τμημάτων νοσοκομείων. 1. Η σύσταση, κατάργηση ή συγχώνευση των ειδικών τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων της παραγράφου 1 του άρθρου 11 γίνεται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας. Ο τρόπος οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των ανωτέρω τμημάτων καθορίζεται με κοινή απόφαση των ίδιων Υπουργών. – 2. Τα τμήματα του παρόντος άρθρου στελεχώνονται από διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα που αποτελείται από ψυχιάτρο, νοσηλευτές, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, εργοθεραπευτές, επισκέπτες υγείας και άλλους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, οι οποίοι διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. – 3. Το διοικητικό προσωπικό και το προσωπικό φύλαξης που υπηρετεί στα τμήματα του παρόντος άρθρου, λαμβάνει κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με το περιεχόμενο των υποχρεώσεων του και τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων του πριν από την ανάληψη των καθηκόντων αυτών.

Άρθρο 18: Αρμοδιότητες εισαγγελικού λειτουργού. 1. Στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και στις Εισαγγελίες στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα τέτοιου νοσοκομείου ή στις οποίες εκτελούνται τα μέτρα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, με απόφαση του διευθύνοντος την Εισαγγελία, ορίζεται ένας Εισαγγελέας ή Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, ως αρμόδιος: α) για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν μέτρο των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα, β) για την εποπτεία της λειτουργίας του ειδικού τμήματος του δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και γ) για το συντονισμό και τη συνεργασία της Εισαγγελίας με τη Διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο που προβλέπεται στα άρθρα 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα αναφορικά με τον αυτεπάγγελτο δικαστικό έλεγχο της διάρκειας του μέτρου (ανά έτος εξακολούθηση, παράταση του μέγιστου χρόνου διάρκειας) και την εισαγωγή στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο των αιτήσεων για άρση ή αντικατάστασή του. – 2. Οι αρμοδιότητες της παραγράφου 1 ασκούνται με προσωπική παρουσία του εισαγγελικού λειτουργού στη μονάδα, την οποία επισκέπτεται τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα για να διαπιστώσει τη νόμιμη εκτέλεση του επιβληθέντος μέτρου, να ενημερωθεί από το προσωπικό, να συνεργασθεί με τον επιστημονικά υπεύθυνο ιατρό και να δεχθεί σε ακρόαση τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. – 3. Κατά την άσκηση του καθήκοντός του ο εισαγγελέας μπορεί να ζητήσει τη διατύπωση γνώμης του Επιστημονικού Συμβουλίου της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο σχετικά με την εφαρμοζόμενη θεραπευτική αγωγή και ιδίως σχετικά με την αναγκαιότητα μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας.

Άρθρο 19: Έλεγχος της εκτέλεσης των μέτρων. 1. Η είσοδος στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων της

παραγράφου 3 του άρθρου 69 και της παραγράφου 1 του άρθρου 70Α του Ποινικού Κώδικα για την πραγματοποίηση ελέγχου σχετικά με πιθανή παραβίαση δικαιωμάτων των θεραπευομένων επιτρέπεται: α) στο Συνήγορο του Πολίτη, β) στο Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου καταστημάτων κράτησης, ειδικά για τα ψυχιατρικά τμήματα των καταστημάτων κράτησης, γ) στο Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας Πρόνοιας, ειδικά για τις μονάδες που λειτουργούν εντός ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων, τα Κέντρα ψυχικής υγείας και τις κινητές μονάδες ψυχικής υγείας, δ) στην Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας και ε) σε κάθε άλλη αρχή που της παραχωρείται δικαίωμα ελέγχου με ειδική διάταξη νόμου. – 2. Όσοι έχουν ελεγκτική αρμοδιότητα σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορούν να διενεργούν τη σχετική έρευνα και χωρίς προειδοποίηση, με επισκέψεις στις μονάδες εκτέλεσης του μέτρου, να ζητούν έγγραφες ή προφορικές πληροφορίες από τον Διευθυντή και το προσωπικό της μονάδας και να καλούν σε ακρόαση τους θεραπευομένους. Ο Διευθυντής υποχρεούται να διευκολύνει την έρευνα και δεν μπορεί να αντιτάξει το ιατρικό απόρρητο, το οποίο, σε κάθε περίπτωση, οι ελέγχοντες διαφυλάσσουν έναντι τρίτων. – 3. Μετά τον έλεγχο συντάσσεται έκθεση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει ουσάσεις προς τη διεύθυνση της μονάδας και αποστέλλεται προς αυτήν, τα συναρμόδια Υπουργεία Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον επόπτη Εισαγγελέα.

Άρθρο 20: Λήξη των μέτρων. 1. Τα μέτρα λήγουν όταν εκλείψει ο θεραπευτικός λόγος για τον οποίο επιβλήθηκαν. – 2. Η άρση των μέτρων αποφασίζεται από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 70Α του Ποινικού Κώδικα και παραγγέλλεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα, ο οποίος διαβιβάζει και αντίγραφο της σχετικής απόφασης στον Διευθυντή της μονάδας όπου εκτελούνται τα μέτρα για να τηθεί στον φάκελο του θεραπευομένου. – 3. Ο επιστημονικός Διευθυντής της μονάδας ενημερώνει τον Τομέα Ψυχικής Υγείας του τόπου διαμονής του ατόμου στο οποίο είχε επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα, ο οποίος μεριμνά για τη συνέχεια της φροντίδας, καθώς και για την ομαλή επάνοδο και προσαρμογή του στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον, εφόσον κρίνεται απαραίτητο.»

• Στο άρθρο 21 (Κεφάλαιο Δ': «Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις») του **Ν. 4509/2017** (ΦΕΚ Α' 201/22.12.2017) ορίζονται τα εξής: «1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου. – 2. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η ποινή που προβλέπεται στα καταργούμενα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του κρατούμενου σχετικά με την αντικατάσταση της ποινής από το μέτρο του άρθρου 70Α του Ποινικού Κώδικα. Η ποινή της φυλάκισης ή της κάθειρξης που έχει επιβάλλει το δικαστήριο κατ' εφαρμογή του καταργούμενου άρθρου 40 του Ποινικού Κώδικα, εκτελείται σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 70Α του Ποινικού Κώδικα, μετά την ολοκλήρωση του μέτρου θεραπείας. – 3. Μέτρο που έχει επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα και δεν έχει ολοκληρωθεί, εκτελείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Εντός τριών (3) μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο Εισαγγελέας που ορίζεται στο άρθρο 18, εξετάζει όλους του φακέλους των προσώπων που τελούν υπό το καθεστώς του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα. – 4. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 17, ως ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου νοείται το ανήκον στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής “Δαφνί”, το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής “Δρομοκαΐτειο” και το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης.»

• Στο άρθρο 95 («Ακούσια νοσηλεία») του **Ν. 2071/1992** («Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας») – ΦΕΚ Α' 123/15.7.1992) ορίζονται τα εξής: «1. Ακούσια νοσηλεία είναι η χωρίς τη συγκατάθεση του ασθενή εισαγωγή και η παραμονή του, για θεραπεία, σε κατάλληλη Μονάδα Ψυχικής Υγείας. Από την ακούσια νοσηλεία διακρίνεται η “ψύλαξη” ασθενή με το άρθρο 69 επ. του Ποιν. Κώδικα. Η αντιμετώπιση τοξικομανών, διέπεται από ειδική νομοθεσία. – 2. Προϋποθέσεις για την ακούσια νοσηλεία είναι: Ι. α. Ο ασθενής να πάσχει από ψυχική διαταραχή. β. Να μην είναι ικανός να κρίνει για το συμφέρον της υγείας του. γ. Η έλλειψη νοσηλείας να έχει ως συνέπεια είτε να αποκλεισθεί η θεραπεία του είτε να επιδεινωθεί η κατάσταση της υγείας του, ή ΙΙ. Η νοσηλεία ασθενή που πάσχει από ψυχική διαταραχή να είναι απαραίτητη για να αποτραπούν πράξεις βίας κατά του ίδιου ή τρίτου. – 3. Η αδυναμία ή η άρνηση προσώπου να προσαρμόζεται στις κοινωνικές

Ποινικός Κώδικας

ή ηθικές ή πολιτικές αξίες, που φαίνεται να επικρατούν στην κοινωνία, δεν αποτελεί καθ' αυτή ψυχική διαταραχή.»

71 Εισαγωγή αλκοολικών και τοξικομανών σε θεραπευτικό κατάσταση. 1. Αν κάποιος καταδικαστεί: α) για κακούργημα ή πλημμέλημα που ο νόμος το τιμωρεί με ποινή φυλάκισης πάνω από έξι μήνες και που μπορεί ν' αποδοθεί σε κατάχρηση οιοπνευματωδών ποτών ή άλλων ναρκωτικών μέσων, ή β) για έγκλημα σε κατάσταση υπαίτιας μέθης, κατά το άρθρο 193, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εισαγωγή του σε ειδικό θεραπευτικό κατάσταση, αν πρόκειται για πρόσωπο που κάνει καθ' έξη κατάχρηση οιοπνευματωδών ποτών ή άλλων ναρκωτικών μέσων.

2. Η εισαγωγή στο θεραπευτικό κατάσταση επακολουθεί την έκτιση της ποινής και η παραμονή σ' αυτό διαρκεί όσο χρόνο απαιτεί ο σκοπός της, ποτέ όμως περισσότερο από μία διετία. Την απόλυση πριν από τη διετία την αποφασίζει το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κατάσταση με πρόταση της διεύθυνσής του.

72 Παραπομπή σε κατάσταση εργασίας. 1. Αν η πράξη για την οποία κάποιος κηρύχθηκε ένοχος και του επιβλήθηκε φυλάκιση μπορεί να αποδοθεί στη φυγοπονία του ή στη ροπή του για άτακτη ζωή, το δικαστήριο μπορεί, στις περιπτώσεις που ο νόμος ειδικά καθορίζει, να διατάξει, εκτός από την ποινή που του επιβλήθηκε, και την παραπομπή του σε επανορθωτικό κατάσταση εργασίας.

2. Η εισαγωγή στο κατάσταση εργασίας επακολουθεί την έκτιση της ποινής. Η διάρκεια της παραμονής σ' αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερη από ένα έτος ούτε ανώτερη από πέντε έτη.

3. Αφού συμπληρωθεί το ελάχιστο όριο και ακολούθως κάθε έτος το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κατάσταση αποφασίζει με αίτηση της διεύθυνσής του ή του εισαγγελέα αν ο κρατούμενος πρέπει να απολυθεί.

4. Αν αυτός που καταδικάστηκε είναι υπότροπος, η παραπομπή του σε επανορθωτικό κατάσταση εργασίας είναι υποχρεωτική.

73 Απαγόρευση διαμονής. 1. Αν το δικαστήριο, εκτιμώντας το είδος της πράξης που τέλεσε ο καταδικασμένος ή την προσωπικότητά του και τις άλλες περιστάσεις, κρίνει ότι η διαμονή του σε ορισμένους τόπους προκαλεί συγκεκριμένο κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, και αν η ποινή που του επιβλήθηκε είναι κάθειρξη ή φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αλλά για τη φυλάκιση μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ειδικά ο νόμος, το δικαστήριο αυτό μπορεί να καθορίσει τους τόπους στους οποίους η αστυνομική αρχή μπορεί, κατά την παρ. 2, να απαγορεύσει τη διαμονή του για πέντε κατ' ανώτατο όριο έτη, τα οποία αρχίζουν από την ημέρα που η ποινή εκτίθηκε, παραγράφηκε ή χαρίστηκε.

2. Με βάση αυτή την απόφαση η αστυνομική αρχή έχει δικαίωμα, μετά γνωμοδότηση της διεύθυνσης της φυλακής, να απαγορεύσει στον καταδικασμένο να διαμένει για όσο χρόνο ορίζεται στην απόφαση σε όλους τους τόπους που αυτή ορίζει ή σε μερικούς μόνο από αυτούς, κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην απόφαση.

3. Σε περίπτωση δεύτερης και κάθε άλλης νεότερης καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη κλοπής, απάτης, πλαστογραφίας, εκβιασμού, πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, εκμετάλλευσης πόρνης, παράβασης των διατάξεων για τα ναρκωτικά, λαθρεμπορίου, προστασίας του εθνικού νομίσματος και των αρχαιοτήτων, καθώς και στις περιπτώσεις της παρ. 1 αυτού του άρθρου, το δικαστήριο επιβάλλει στον καταδικασμένο την υποχρέωση

ρεται μόλις καταστεί αμετάκλητη η νέα καταδίκη. Η ποινή που επιβλήθηκε με τη νέα καταδίκη εκτελείται στη συνέχεια μετά την ποινή που είχε ανασταλεί, εκτός αν λόγω της ελαφράς φύσης του πλημμελήματος που αφορά η νέα καταδίκη το δικαστήριο με την ίδια απόφαση ρητά διατάξει να μην αρθεί η αναστολή.

2. Αν η αναστολή δεν αρθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω ή δεν ανακληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101, η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί.

103 **Ενέργεια αλλοδαπής απόφασης.** Αν η καταδίκη που ορίζουν τα άρθρα 99, 101 και 102 επήλθε με απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου η ενέργειά της όσον αφορά τη χορήγηση, την ανάκληση ή την άρση της αναστολής σε κάθε περίπτωση, κρίνεται ελεύθερα από το δικαστήριο.

104 **Δικαστικές δαπάνες, αποζημιώσεις και παρεπόμενες ποινές. 1.** Η αναστολή της ποινής δεν απαλλάσσει τον καταδικασμένο από την πληρωμή των δικαστικών εξόδων και την αστική αποζημίωση και την χρηματική ικανοποίηση.

2. Οι παρεπόμενες της ποινής στέρησης δικαιωμάτων και ανικανότητες αναστέλλονται και εξαλείφονται μαζί με την κύρια ποινή· αν πρόκειται όμως για στέρησης ή ανικανότητας σε βάρος δημοσίων υπαλλήλων (άρθρο 263), το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μην ανασταλούν.

II. Απόλυση του καταδίκου υπό όρο

105 **Κατάδικοι που δικαιούνται να απολυθούν. 1.** Όσοι καταδικάσθηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις και εφόσον έχουν εκτίσει:

- α) προκειμένου για φυλάκιση, τα δύο πέμπτα της ποινής τους,
- β) προκειμένου για πρόσκαιρη κάθειρξη, τα τρία πέμπτα της ποινής τους,
- γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα (19) έτη.

Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη.

2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τα δεκαεννέα (19) έτη περιορίζονται σε δεκαπέντε (15) έτη, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό (70^ο) έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαπέντε (15) ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (650[υ]) έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιόμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950, Κύρωση του Ποινικού Κώδικα.

3. Σε ποινές φυλάκισης που δεν έχουν μετατραπεί, αν έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτών, το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης μετατρέπει το επόμενο ένα πέμπτο αυτών σε χρηματική ποινή και διατάσσει την α-

πόλυση του κρατουμένου, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει από την εν γένει συμπεριφορά του κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ότι η χρηματική ποινή δεν αρκεί για να αποτραπεί ο κατάδικος από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Κατά της απόφασης ο κατάδικος μπορεί να ασκήσει έφεση. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι ο κατάδικος βρίσκεται σε απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλει τη χρηματική ποινή, τη μετατρέπει σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 82. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 6 έως 8 του άρθρου 82.

4. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί υπό όρο, αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Σε κάθε περίπτωση ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό.

5. Αν απολυθεί υπό όρο κατάδικος, ο οποίος μετά την έκτιση της ποινής πρέπει να υποβληθεί σε στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας, ο χρόνος της δοκιμασίας αρχίζει μετά τη λήξη του μέτρου αυτού. Αν με δικαστική απόφαση έχει διαταχθεί η απέλαση του καταδίκου που απολύεται υπό όρο, η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την υπό όρο απόλυση αυτού, εκτός αν η απέλαση είναι αδύνατη, οπότε απολύεται ο κατάδικος και αρχίζει ο χρόνος δοκιμασίας.

6. Για τη χορήγηση της υπ' όρον απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υπ' όρον απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε (15) έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε (15) ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα.

7. Κάθε ημέρα κράτησης κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήγη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιώμενης ποινής.

Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατού-

Ποινικός Κώδικας

μενους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 (Α' 74), οργανισμού και ζ) κρατούμενους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων.

Η διακρίβωση της αναπηρίας στις περιπτώσεις α' και β' γίνεται με τη διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου 110Α. Ο ευεργετικός υπολογισμός διενεργείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 παρ. 1 του Σωφρονιστικού Κώδικα και λαμβάνεται υπόψη εκτός από την υφ' όρον απόλυση και για τη λήξη της έκτισης της ποινής, τη μετατροπή της σε χρηματική ποινή ή κοινωφελή εργασία ή την αθροιστική έκτιση των ποινών.

8. Σε κάθε περίπτωση, η προσμέτρηση για τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών ποινής των καταδίκων ή υποδίκων δεν διακόπτεται λόγω νοσηλείας στο Νοσοκομείο Κρατουμένων, στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα.

Σχετική νομοθεσία

• Στο άρθρο 43 («Εκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης») του **Ν. 4489/2017** («Ευρωπαϊκή εντολή έρευνας στις ποινικές υποθέσεις – Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/41/ΕΕ και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 140/21.9.2017) ορίζονται τα εξής:

«1. Κρατούμενοι οι οποίοι, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι τρία (3) έτη, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών (3) και μέχρι πέντε (5) έτη, συμπεριλαμβανομένης της κάθειρξης, καθώς και εάν η ποινή φυλακισής τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε (5) ετών, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής.

2. Κρατούμενοι οι οποίοι, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής.

3. Κρατούμενοι οι οποίοι, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εκτίουν ποινή κάθειρξης άνω των δέκα (10) ετών απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δεύτερο της ποινής που τους επιβλήθηκε ή έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής αυτής.

4. Εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως 3 όσοι έχουν καταδικαστεί σε ποινή κάθειρξης για κακουρήματα που προβλέπονται στα άρθρα 299 παράγραφος 1, 322, 323, 323Α, 324, 336, 338, 339, 342, 348Α, 348Γ, 349, 351, 351Α και 380 παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο και 380 παράγραφος 2 του Ποινικού Κώδικα.

5. Στους απολύμενους, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 3, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξή του, μπορεί να επιβάλλει: α) την υποχρέωσή τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνσή τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 του Ποινικού Κώδικα κρίνει σκόπιμο πλην της περίπτωσης η'. Με αίτηση του απολυμένου οι παραπάνω όροι μπορούν να ανακληθούν ή να τροποποιηθούν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Ο εισαγγε-

λέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολούμενου. Αν εκείνος που απολύθηκε παραβιάζει τους όρους που του έχουν επιβληθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να διατάξει την ανάκληση της απόλυσης. Σε περίπτωση ανάκλησης ο χρόνος από την απόλυση έως τη νέα σύλληψη δεν υπολογίζεται στη διάρκεια της ποινής. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 109 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται αναλόγως.

6. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής, τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 έως 3.

7. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στην παράγραφο 4, κρατούμενοι, οι οποίοι, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εκτίουν ποινή κάθειρξης για κακουργήματα που προβλέπονται στα άρθρα 299 παράγραφος 1, 322, 323, 323Α, 338, 348Α, 348Γ, 349, 351 και 380 παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει τα τμήματα των ποινών που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 3, απολύονται, κατόπιν αίτησής τους προς τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης, χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα. Στους απολούμενους μπορούν να επιβληθούν οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 5, καθώς και, εφόσον είναι δυνατό, η υποχρέωση του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 283Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η επιβολή της υποχρέωσης του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν μπορεί να εκτείνεται πέραν του χρονικού ορίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα. Τα εδάφια δεύτερο έως και έκτο της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

8. Εάν ο απολυθείς, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, τελήσει μέσα σε πέντε (5) έτη από την αποφυλάκισή του νέα αξιόποινη πράξη από δόλο και καταδικαστεί αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των δύο (2) ετών, εκτίει αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία είχε απολυθεί υπό όρο.

9. Απολύσεις που γίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωράονται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

10. Η απόλυση υπό όρο, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε.

11. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογή σε όσους μεταφέρονται σε ελληνικά καταστήματα κράτησης από την αλλοδαπή, σε εφαρμογή του ν. 4307/2014 (Α' 246) ή της Σύμβασης για τη μεταφορά των καταδίκων, η οποία κυρώθηκε με το ν. 1708/1987 (Α' 108), καθώς και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην ανωτέρω Σύμβαση, το οποίο κυρώθηκε με το ν. 3351/2005 (Α' 147).

12. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων μετά την έναρξη ισχύος αυτού και έως τις 28 Αυγούστου 2018.

13. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή του άρθρου αυτού λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης.»

• Στο άρθρο 12 («Εκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης») του **Ν. 4322/2015** («Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 42/27.4.2015) ορίζονται τα εξής: «1. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι τρία έτη, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών και μέχρι πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης της κάθειρξης, καθώς και εάν η ποινή φυλάκισής τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε ετών, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής. – 2. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα

Ποινικός Κώδικας

πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής. – 3. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης άνω των δέκα ετών απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. – 4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα έως τις 28 Αυγούστου 2017. Εξαιρούνται από την παρούσα ρύθμιση όσοι έχουν καταδικαστεί για τα αδικήματα των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα. – 5. Όσο απολύονται, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4, αν υποπέσουν μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στέρησης της ελευθερίας μεγαλύτερης των δύο ετών, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία είχαν απολυθεί υπό όρο. – 6. Στους απολυόμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξη του, μπορεί να επιβάλει: α) την υποχρέωσή τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνσή τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 Π.Κ. κρίνει σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολυόμενου. Σε περίπτωση που ο τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν θεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης. – 7. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής, τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. – 8. Απολύσεις που γίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. – 9. Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε. – 10. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης.»

• Στο άρθρο 14 («Άλλες μεταβατικές διατάξεις») παρ. 7 και 9 του **N. 4322/2015** («Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 42/27.4.2015) ορίζονται τα εξής: «7. Σε αλλοδαπούς που χορηγήθηκε υπ' όρον απόλυση ή εξέτισαν πλήρως την ποινή τους και τελούν υπό δικαστική απέλαση, εφόσον η απέλαση αυτή δεν έχει καταστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εφικτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, εντός δέκα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, με διάταξη την αναστέλλει υποχρεωτικά, επιβάλλει όρο ή όρους της παρ. 3 του άρθρου 100 του Π.Κ. και απολύει άμεσα τον κρατούμενο, εκτός αν η απέλαση πρόκειται να εκτελεστεί άμεσα και πάντως όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος. Στους απολυόμενους με οποιονδήποτε τρόπο αλλοδαπούς μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 (Α' 7) για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απελάσεώς τους. Δικαστικές απελάσεις που έχουν επιβληθεί με βάση ποινή φυλάκισης παύουν να ισχύουν και δεν εκτελούνται από τη δημοσίευση του παρόντος. – 9. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 105 Π.Κ. εφαρμόζεται αναδρομικά από το χρόνο που πληρώθηκαν οι σχετικές προϋποθέσεις.»

• Για την ποινική μεταχείριση ανηλίκων που εξέτισαν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων κατά την θέση σε ισχύ του **N. 4322/2015** («Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 42/27.4.2015) βλ. από το άρθρο 127 Π.Κ.

• Στα άρθρα 11 και 12 του **N. 4274/2014** («Ρυθμίσεις Ποινικού και Σωφρονιστικού Δικαίου και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 147/14.7.2014) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 11 – Απόλυση κρατούμενων υπό όρο: 1. Κρατούμενοι οι οποίοι, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, η οποία υπόκειται σε ανάκληση, χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής. Η διάταξη δεν εφαρμόζεται αν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο από τον εισαγγελέα και μέχρι, στην περίπτωση αυτή, να καταστεί αμετάκλητη η σχετική απόφαση. – 2. Εξαιρούνται από τη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου όσοι έχουν καταδικαστεί για κακουργήματα που προβλέπονται στα άρθρα 187, 187Α, 299, 322, 323Α, 324, 336, 339, 342, 348Α, 349, 351, 351Α και 380 παράγραφοι 1β και 2 του Ποινικού Κώδικα. – 3. Όσοι απολύονται, κατ' εφαρμογή της διατάξεως της παραγράφου 1, αν υποπέσουν, μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ή περιορισμού μεγαλύτερη του έτους, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία έχουν απολυθεί υπό όρο. – 4. Στους απολούμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξή του, μπορεί να επιβάλει: α) την υποχρέωσή τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνσή τους, χωρίς έγγραφη άδειά του, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο, από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 του Ποινικού Κώδικα, κρίνει σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολούμενου. Σε περίπτωση που ο τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης. – 5. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. – 6. Απολύσεις, που γίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακινούνται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου, όπου καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων όσο και στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων της Ελληνικής Αστυνομίας. – 7. Η υπό όρο απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε. – 8. Κάθε αμφισβήτηση, ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής. – 9. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στους κατάδικους που αποκτούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1: α) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014 και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μετά από άσκηση ένδικου μέσου και εφόσον η έκταση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευση του παρόντος. – 10. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4043/2012 (Α' 25) εφαρμόζονται και στους κρατούμενους που εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας και πληρούν τις τασσόμενες με αυτό προϋποθέσεις κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Το ίδιο ισχύει και για τους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις αυτές: α) μέχρι τις 30.6.2015 και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ύστερα από άσκηση ένδικου μέσου και εφόσον η έκταση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευσή του. – 11. Όσοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν καταδικαστεί τελειδικά ή αμετάκλητα σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης άνω των δέκα ετών για εγκλήματα που προβλέπονται στο Ν. 3459/2006 (Α' 103), απολύονται υφ' όρον, αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. Την απόλυση διατάσσει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

Άρθρο 12: Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 19 του Ν. 4242/2014 (Α' 50) εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις αυτές: α) μέχρι τις 31.12.2014 και εφόσον η πάθησή τους προκύπτει από ιατρικά πιστοποιητικά δημοσίου θεραπευτικού ιδρύματος, που τηρούνται στο φάκελο του κατάδικου και έχουν εκδοθεί έως τις 31 Μαΐου 2014 και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ύστερα από άσκηση ένδικου μέσου και εφόσον η έκταση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευσή του και πληρούν τις τασσόμενες με αυτόν προϋποθέσεις κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Το ίδιο ισχύει και για τους κατάδικους, οι οποίοι πάσχουν από κάθε πάθηση που το διαπιστωμένο από υγειονομική επιτροπή ποσοστό αναπηρίας είναι 67% και άνω.»

• Στο άρθρο 19 παρ. 1-4 του **Ν. 4242/2014** («Ενιαίος Φορέας Εξωστρέφειας και άλλες διατάξεις»

Ποινικός Κώδικας

– ΦΕΚ Α' 50/28.2.2014) ορίζονται τα εξής: «1. Κατάδικοι που κατά τη δημοσίευση του παρόντος εκτίουν ποινές πρόσκαιρης κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήγη νεοπλασμάτα, καθώς και οι κρατούμενοι μητέρες που κατά τη δημοσίευση του παρόντος έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, απολύονται υπό τον όρο της ανάκλησης, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής τους και χωρίς να συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 105 και 106 του Ποινικού Κώδικα. Την απόλυσή τους διατάσσει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής. Τα ως άνω νοσήματα πρέπει να προκύπτουν από ιατρικά πιστοποιητικά δημόσιου θεραπευτικού ιδρύματος που τηρούνται στο φάκελο του κατάδικου και έχουν εκδοθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013. – 2. Εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου όσοι έχουν καταδικαστεί για κακουργήματα: α) του ν. 1608/1950, β) του ν. 3691/2008 και γ) των άρθρων 187, 187Α, 299, 322, 323Α, 324, 336, 339 παρ. 1α, 342, 348Α, 349, 351, 351Α, 380 παράγραφοι 1β και 2 και 385 παρ. 1 περίπτωση α' του Ποινικού Κώδικα. – 3. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής, τους φακέλους των καταδικών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. – 4. Απολύσεις που γίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρίζονται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.»

• Στο άρθρο 98 παρ. 2 και 3 του **Ν. 4139/2013** («Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 74/20.3.2013) ορίζονται τα εξής: «2. Κρατούμενοι για τους οποίους έγινε άρση της απόλυσης λόγω αμετάκλητης καταδίκης σε ποινή φυλάκισης έως ένα έτος, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο ανάκλησης. – 3. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε πέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδικών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.»

• Στο άρθρο 1 παρ. 1 και 3-10 του **Ν. 4043/2012** («Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 25/13.2.2012), ως έχει μετά την τροποποίηση του στοιχείου α' της παραγράφου 10 με το άρθρο 40 παρ. 15 του Ν. 4111/2013 (έναρξη ισχύος: 5.12.2012 – βλ. σχετική διόρθωση σφαλμάτων: ΦΕΚ Α' 33/7.2.2013, αριθμ. 1 παρ. 1-2), ορίζονται τα εξής: «1. Κρατούμενοι οι οποίοι, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης, χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι τρία έτη εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών και μέχρι πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης και της κάθειρξης, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής. – 3. Εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων όσοι έχουν καταδικαστεί για παράβαση: α) του ν. 1608/1950, β) του ν. 1882/1990, γ) του ν. 2523/1997, δ) των άρθρων 87 παρ. 5 και 88 του ν. 3386/2005 και ε) των άρθρων 187, 187Α, 235, 236, 237, 256, 258, 299, 322, 323Α, 324, 336, 339 παρ. 1 α', β', 342, 348Α, 349, 351, 351Α, 390 και 380 παράγραφοι 1β και 2 του Ποινικού Κώδικα. – 4. Όσοι απολύονται, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2, αν उपόπεσον, μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ή περιορισμού μεγαλύτερη του έτους, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία έχουν απολυθεί υπό όρο. – 5. Στους απολυόμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξη του, μπορεί να επιβάλει: α) την υποχρέωσή τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνσή τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 Π.Κ., κρίνει σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολυόμενου. Σε περίπτωση που ο

τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης. – 6. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε πέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. – 7. Απολύσεις που γίνονται, κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. – 8. Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφευρόμενη των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε. – 9. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης. – 10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2: α) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα μέχρι την 30ή Ιουνίου 2013 και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μετά από άσκηση ενδίκου μέσου και εφόσον η έκτιση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευση του παρόντος.»

Για το κείμενο της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου βλ. υπό το άρθρο 129.

• Στο άρθρο 8 παρ. 5 και 9 του **N. 4198/2013** («Πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 215/11.10.2013) ορίζονται τα εξής: «5. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4043/2012 εφαρμόζονται και στους κρατούμενους που εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας και πληρούν τις τασσόμενες με αυτό προϋποθέσεις κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Το ίδιο ισχύει και για τους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις αυτές: α) μέχρι τις 30.6.2014 και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ύστερα από άσκηση ενδίκου μέσου και εφόσον η έκτιση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευσή του. – 9. Όσοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα ή αμετάκλητα σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης για εγκλήματα που προβλέπονται στον ν. 3459/2006, απολύονται υπ' όρον αν έχουν συμπληρώσει το 1/3 πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. Την απόλυση διατάσσει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.»

• Στο άρθρο 33 παρ. 6, 8 και 9 του **N. 3904/2010** («Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 218/23.12.2010) ορίζονται τα εξής: «6. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης, εφαρμόζει αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 105 παράγραφος 3 ΠΚ για όλους τους καταδίκους οι οποίοι έχουν εκτίσει το ένα πέμπτο ποινής φυλάκισης μεγαλύτερης των τριών ετών. – 8. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις άνω (υπό τις παραγράφους 5 έως 7) προϋποθέσεις. Ο εισαγγελέας εισάγει τις δικογραφίες αμέσως, κατά τη διαδικασία των άρθρων 417 επ. ΚΠΔ, στα δικαστήρια των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, τα οποία αποφασίζουν μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. – 9. Οι κρατούμενοι δεν κλητεύονται στο δικαστήριο, μπορούν όμως να υποβάλουν έγγραφο υπόμνημα διά του διευθυντή των καταστημάτων κράτησης ή να αντιπροσωπευθούν με συνήγορο.»

106 Προϋποθέσεις για τη χορήγηση της απόλυσης. 1. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται οπωσδήποτε, εκτός αν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι η διαγωγή του καταδίκου, κατά την έκτιση της ποινής του, καθιστά απολύτως αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε καταδικασθέντες για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παρ. 1 του άρθρου 106 του ν. 1492/1950 “Κύρωση του Ποινικού Κώδικα”.

2. Στον απολυόμενο μπορούν να επιβληθούν ορισμένες υποχρεώσεις που θα αφορούν τον τρόπο της ζωής του και ιδίως τον τόπο διαμονής του. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν πάντοτε να ανακληθούν ή να τροποποιηθούν με αίτηση του απολυμένου.

Συμβουλίου, μπορεί όμως να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα. Εάν το Συμβούλιο κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την ενώπιόν του εμφάνιση του καταδίκου. Η απόλυση χορηγείται οπωσδήποτε, εκτός εάν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι η διαγωγή του καταδίκου, κατά την έκτιση της ποινής του, καθιστά απολύτως αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων. Η αίτηση του καταδίκου συνοδεύεται από αναφορά της διεύθυνσης του καταστήματος κράτησης και έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του καταστήματος, οι οποίες εισάγονται στο συμβούλιο από τον Εισαγγελέα των Πλημμελειοδικών. Στην έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας γίνεται ειδική μνεία στο οικογενειακό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του καταδίκου, με ιδιαίτερη αναφορά στις σχέσεις του με τα πρόσωπα με τα οποία ενδέχεται να συνοικήσει εάν του χορηγηθεί η απόλυση αυτή.

2. Αν η αίτηση για απόλυση υπό τον όρο του κατ' οίκου περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν γίνει δεκτή, νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί τέσσερις (4) μήνες μετά από την απόρριψη.

3. Για την ανάκληση αποφασίζει το ίδιο Δικαστικό Συμβούλιο, ύστερα από αίτηση του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής. Ο κατάδικος κλητεύεται υποχρεωτικά δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Δικαστικού Συμβουλίου. Η απόλυση κατ' άρθρο 110B ανακαλείται οποτεδήποτε με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής κατόπιν αιτήσεως του καταδίκου.

4. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, για να προληφθεί κίνδυνος της δημόσιας τάξης, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών του τόπου διαμονής εκείνου που απολύθηκε, μπορεί να διατάξει την προσωρινή σύλληψή του, ύστερα από την οποία προκαλείται αμέσως, με τη νόμιμη διαδικασία, η απόφαση για την ανάκληση. Σε περίπτωση οριστικής ανάκλησης, θεωρείται ότι αυτή επήλθε από την ημέρα της σύλληψης.

Σχετική νομοθεσία

- Βλ. υπό το άρθρο 110B.

7ο Κεφάλαιο: Λόγοι που εξαλείφουν το αξιόποιο

Ι. Παραγραφή

111 Χρόνος παραγραφής των εγκλημάτων. **1.** Το αξιόποιο εξαλείφεται με την παραγραφή.

2. Τα κακουργήματα παραγράφονται: α) μετά είκοσι έτη, αν ο νόμος προβλέπει γι' αυτά την ποινή του θανάτου ή της ισόβιας κάθειρξης· β) μετά δέκα πέντε έτη, σε κάθε άλλη περίπτωση.

3. Τα πλημμελήματα παραγράφονται μετά πέντε έτη.

4. Τα πταίσματα παραγράφονται μετά δύο έτη.

5. Οι ανωτέρω προθεσμίες υπολογίζονται κατά το ισχύον ημερολόγιο.

6. Αν ο νόμος ορίζει διαζευκτικά περισσότερες από μία ποινές, οι ανωτέρω προθεσμίες υπολογίζονται σύμφωνα με τη βαρύτερη απ' αυτές.

Σημείωση

- Κατά την μεταγλώττιση του κειμένου στην δημοτική, στο στοιχείο β' της παραγράφου 2, παρελείφθη η λέξη: «πέντε» (βλ. σχετική διόρθωση σφαλμάτων: ΦΕΚ Α' 9/7.2.1986).

Σχετική νομοθεσία

- Στο άρθρο όγδοο («Παραγραφή και παύση ποινικής δίωξης») του **Ν. 4411/2016** («Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο και του Προσθέτου

Ποινικός Κώδικας

Πρωτοκόλλου της, σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που διαπράττονται μέσω Συστημάτων Υπολογιστών – Μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ρυθμίσεις σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 142/3.8.2016) ορίζονται τα εξής: «1. Εξαλείφεται το αξιόποινο και παύει η δίωξη των ακόλουθων αξιόποινων πράξεων, που έχουν τελεσθεί μέχρι και τις 31.3.2016: α) των πταισμάτων και β) των πλημμελημάτων, κατά των οποίων ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή ή και τις δύο ποινές. – 2. Εάν, στην περίπτωση των πλημμελημάτων της παραγράφου 1, ο υπαίτιος υποπέσει μέσα σε δύο (2) έτη από τη δημοσίευση του νόμου σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη κακουργήματος ή πλημμελήματος και καταδικαστεί αμετάκλητα οπότεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των έξι (6) μηνών, συνεχίζεται η κατ' αυτού παυθείσα ποινική δίωξη και δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής του αξιόποινου της πρώτης πράξης ο διανυθείς χρόνος από την παύση της δίωξης μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη για τη νέα πράξη. – 3. Οι δικογραφίες που αφορούν τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις, τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή δημόσιου κατηγορού. Για την τύχη των πειστηρίων αποφαίνονται με αιτιολογημένη διάταξη, επί πλημμελημάτων ο αρμόδιος εισαγγελέας και επί πταισμάτων ο αρμόδιος πταιματοδίκης. – 4. Οι αστικές αξιώσεις που απορρέουν από τις πράξεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν θίγονται με οποιονδήποτε τρόπο. Η παραγραφή του αξιόποινου και η παύση της δίωξης δεν κωλύει την επιβολή των κατά νόμο προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στις υποθέσεις αυτές. – 5. Η κατά τα ανωτέρω παραγραφή του αξιόποινου και η παύση της ποινικής δίωξης, δεν ισχύει για τα εγκλήματα: α) ως προς τον ποινικό κώδικα, των άρθρων 81Α, 142, 149, 154, 155, 157 παρ. 3 εδάφιο β', 158 παράγραφοι 1 και 2, 162, 163, 164 παρ. 1, 165 παράγραφοι 1 και 2, 166, 173 παρ. 1, 175, 177, 178, 181, 182, 192, 193 παρ. 1, 200, 201, 215, 218 παρ. 3, 220, 221 παράγραφοι 1 και 2, 222, 228 παρ. 1, 230, 234, 241, 251 παράγραφοι 1 και 2, 255, 259, 261, 286 παρ. 2, 334 παρ. 1, 337, 345 παρ. 1 περιπτώσεις β' και γ', 346 παρ. 1, 352Β, 358, 359, 360 παρ. 3, 362 για τις περιπτώσεις που τελείται διά του τύπου, 375 παρ. 1 εδάφιο α', 377 για τις περιπτώσεις αγοράς εμπορευμάτων με πίστωση, 389 παρ. 1, 397 παράγραφοι 1 και 2, 398 (απλή χρεοκοπία), 399 παράγραφοι 1 και 2, 403 παράγραφοι 1 και 2, 406, β) του άρθρου 2 παρ. 11 περίπτωση β' του Ν. 2168/1993, γ) του άρθρου 28 παρ. 1 του Ν. 1650/1986, δ) του άρθρου πέμπτου του Ν. 2803/2000, ε) του άρθρου 45 παρ. 1 περιπτώσεις δ' και θ' εδάφιο α' του Ν. 3691/2008, στ) του άρθρου 6 παρ. 4 και παρ. 6 του Ν. 3213/2003, ζ) του άρθρου μόνου παρ. 1 του Ν. 690/1945, η) του άρθρου 28 του Ν. 3996/2011, θ) του άρθρου 29 του Ν. 703/1977 και του άρθρου 44 του Ν. 3959/2011, ι) του άρθρου 6 του Ν. 456/1976, ια) του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999, ιβ) του άρθρου 59 εδάφιο α' του Ν. 3028/2002, ιγ) του άρθρου 13 του Ν. 3402/2005, ιδ) του άρθρου 9 παράγραφοι 1 και 3 του Ν. 3500/2006, ιε) του άρθρου 31 παράγραφοι 4 και 6 του Ν. 3904/ 2010, ιστ) του άρθρου τρίτου του Ν. 1788/1988, ιζ) του Ν. 927/1979.»

• Στο άρθρο 8 παρ. 3 του **Ν. 4198/2013** («Πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις» – ΦΕΚ Α' 215/11.10.2013) ορίζονται τα εξής: «α. Παραγράφεται το αξιόποινο και παύει η δίωξη των ακόλουθων αξιόποινων πράξεων, που έχουν τελεσθεί μέχρι 31.8.2013: α) των πταισμάτων και β) των πλημμελημάτων, κατά των οποίων ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή ή και τις δύο ποινές. Στην περίπτωση των πλημμελημάτων, εάν ο υπαίτιος υποπέσει μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση του νόμου σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη κακουργήματος ή πλημμελήματος και καταδικαστεί αμετάκλητα οπότεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των έξι μηνών, συνεχίζεται η κατ' αυτού παυθείσα ποινική δίωξη και δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής του αξιόποινου της πρώτης πράξης ο διανυθείς χρόνος από την παύση της δίωξης μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη για τη νέα πράξη. – β. Οι δικογραφίες που αφορούν τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις, τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή δημόσιου κατηγορού. Για την τύχη των πειστηρίων αποφαίνονται με αιτιολογημένη διάταξη, επί πλημμελημάτων ο αρμόδιος εισαγγελέας και επί πταισμάτων ο αρμόδιος πταιματοδίκης. – γ. Οι αστικές αξιώσεις που απορρέουν από τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις δεν θίγονται με οποιονδήποτε τρόπο. Η παραγραφή του αξιόποινου και η παύση της δίωξης δεν κωλύει την επιβολή των κατά νόμο προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στις υποθέσεις αυτές. – δ. Η κατά τα ανωτέρω παραγραφή του αξιόποινου και η παύση της ποινικής δίωξης, δεν ισχύει για τις παραβάσεις: α) του άρθρου 358 και του άρθρου 377 του

1 νομικά πρόσωπα ή φορείς, το Δικαστήριο με την απόφασή του διατάσσει την οριστική απόδοση του ισόποσου της ζημίας ή της αξίωσης εκ των κατασχεθέντων ή κατατεθέντων χρημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 αντίστοιχα. Σε περίπτωση περισσότερων εκ των αναφερομένων στο άρθρο 1 προσώπων, το δικαστήριο διατάσσει την οριστική απόδοση κατά το λόγο της ζημίας ή της αξίωσής τους. – 2. Σε περίπτωση αμετάκλητης απαλλαγής ή αθώωσης, διότι δεν αποδείχθηκε η αντικειμενική υπόσταση του αδικήματος, αποδίδονται στους δικαιούχους εντόκως τα χρήματα που έχουν αποδοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οποιοδήποτε άλλο από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 νομικά πρόσωπα ή φορείς, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 του άρθρου 1 και 1 και 2 του άρθρου 2, εκτός εάν υπάρχει αξίωση κατά του αθωωθέντος που είναι δυνατόν να συμψηφιστεί, είτε αυτή εδράζεται στην ίδια είτε σε άλλη αιτία. – 3. Εφόσον η ποινική δίωξη πάψει λόγω παραγραφής ή για οποιοδήποτε άλλο μη ουσιαστικό λόγο το Συμβούλιο ή το Δικαστήριο αποφαινεται υποχρεωτικά σχετικά με την ύπαρξη αξίωσης και διατάσσει την απόδοση των σχετικών ποσών στους ζημιωθέντες. Το επιτόκιο του πρώτου εδαφίου ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 7: Εξουσιοδοτική διάταξη. 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και ο χρόνος απόδοσης των χρηματικών απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου και των λοιπών φορέων του άρθρου 1, τα σχετικά με την παρακατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και τον τρόπο απόδοσης και διαφύλαξης από αυτό των χρηματικών ποσών και των εγγράφων που αφορούν διατάγματα τρίτων, ο τύπος των πιστοποιητικών, τα σχετικά με την επιστροφή των χρηματικών ποσών στους δικαιούχους, οι απαιτούμενες ηλεκτρονικές διαδικασίες και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων άρθρων. – 2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η διαδικασία ανοίγματος και καταγραφής του περιεχομένου θυρίδων για τις οποίες έχει επιβληθεί ή διαταχθεί δέσμευση, κατάσχεση ή το άνοιγμά τους.

Άρθρο 8: Μεταβατικές διατάξεις. 1. Στις εκκρεμείς υποθέσεις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η αρχή ή το δικαιοδοτικό όργανο που εξέδωσε την οικεία απόφαση, διάταξη ή βούλευμα κατάσχεσης, δέσμευσης, απαγόρευσης κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή ανοίγματος θυρίδων, ή ο Ανακριτής ή το Δικαστικό Συμβούλιο ή το Δικαστήριο που έχει επιληφθεί διατάσσει την παρακατάθεση των μετρητών ή των υπολοίπων λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, σε δεσμευμένο άτοκο λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ως δεσμευμένων χρηματικών απαιτήσεων κατά του υπόπτου ή του κατηγορούμενου, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 1 και 2. Για τις υποθέσεις, όμως, στις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υφίσταται εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστός τίτλος του Δημοσίου ή νομικού προσώπου ή φορέα της παραγράφου 1 του άρθρου 1, κατά τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού, διατάσσεται η απόδοση των μετρητών ή των υπολοίπων λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες. Σε περίπτωση κατά την οποία κατά την έναρξη ισχύος του νόμου υπάρχουν περισσότεροι δικαιούχοι η απόδοση γίνεται κατά το λόγο της ζημίας ή της αξίωσής τους. – 2. Οι ρυθμίσεις των υποπεριπτώσεων ββ' των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εφαρμόζονται αναλογικά και στις υποθέσεις στις οποίες δεν συντρέχουν τα αναφερόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου: α) έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό, εφόσον λάβουν χώρα τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 έως την έναρξη της ποινικής διαδικασίας στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο ή β) έχει ξεκινήσει η διαδικασία, είτε στο πρωτοβάθμιο είτε στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εφόσον λάβουν χώρα τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

384α Καταστολή φθορών που προκαλούν το κοινό αίσθημα. Καταργήθηκε.

24ο Κεφάλαιο: Εγκλήματα κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων

385 Εκβίαση. 1. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 380, με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος, εξαναγκάζει κάποιον με βία ή με απειλή σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή από την οποία επέρχεται

4. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το δεδουλευμένο και αυτεπαγγέλτως, εφόσον τούτο προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας.

Κεφάλαιο Β': Αρμοδιότητα

6 **Καθ' ύλην.** 1. Η σε πρώτο βαθμό εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στο τριμελές πρωτοδικείο.

2. Η εκδίκαση:

α) των διαφορών από διοικητικές συμβάσεις ανήκει, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, στο εφετείο,

β) των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει διαφορών, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει τις εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, ανήκει σε πρώτο βαθμό στο μονομελές πρωτοδικείο. Εάν το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, ανήκει σε πρώτο βαθμό στο τριμελές πρωτοδικείο. Εάν το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, ανήκει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό στο τριμελές εφετείο.

γ) των χρηματικών διαφορών, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, ανήκει στο μονομελές πρωτοδικείο,

δ) των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 13 και 14 του ν. 2523/1997 (Α' 179), των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 (Α' 170), του άρθρου 153 του ν. 2960/2001 (Α' 265) και των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1406/1983 (Α' 182), η οποία προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3659/2008 (Α' 77), ανήκει στον πρόεδρο πρωτοδικών του διοικητικού πρωτοδικείου, ο οποίος αποφαίνεται ανεκκλήτως. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997 (Α' 179), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του ν. 3900/2010 (Α' 213), εφαρμόζονται για την εκδίκαση των προσφυγών αυτών.

Αν πρόκειται για φορολογική ή τελωνειακή εν γένει διαφορά, για την εφαρμογή των παραπάνω περιπτώσεων β' και γ' η αρμοδιότητα προσδιορίζεται με βάση το ποσό του κύριου φόρου, δασμού, τέλους ή προστίμου.

3. Αν η κατά τις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, χρηματική διαφορά έχει δημιουργηθεί από τον καταλογισμό ή την οποιασδήποτε άλλης φύσης βεβαίωση, με την ίδια πράξη, διάφορων ποσών κατά του ίδιου υποχρέου, η αρμοδιότητα καθορίζεται με βάση το μεγαλύτερο από τα ποσά αυτά. Το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την πράξη με το μεγαλύτερο ποσό καθίσταται αρμόδιο και για τις υπόλοιπες συναφείς πράξεις. Αν στο πλαίσιο του ίδιου προσωρινού ή οριστικού φορολογικού ελέγχου έχουν καταλογιστεί για το ίδιο οικονομικό έτος ή χειριστική περίοδο με την ίδια ή περισσότερες πράξεις, διάφορα ποσά, κατά του ίδιου υποχρέου, ανεξαρτήτως αν αυτά αφορούν διαφορετικά φορολογικά αντικείμενα, το εφετείο, εφόσον είναι αρμόδιο για κάποια από αυτές, καθίσταται αρμόδιο και για τις υπόλοιπες, ανεξαρτήτως ποσού.

4. **Καταργήθηκε.**

5. Το ποσό που ορίζεται στην περ. β' της παρ. 2 είναι δυνατόν να μεταβάλλεται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

6. Η σε δεύτερο βαθμό εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στο τριμελές εφετείο. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που η πρωτόδικη απόφαση εκδίδεται

από το μονομελές πρωτοδικείο, η εκδίκαση της διαφοράς σε δεύτερο βαθμό ανήκει στο μονομελές εφετείο.

Σχετική νομοθεσία

• Στα άρθρα 1, 2 του **N. 3900/2010** («Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις»), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής: «**Άρθρο 1. 1.** Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε τακτικού διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων.

Τα αιτήματα των διαδίκων υπογράφονται επί ποινή απαραδέκτου από δικηγόρο και συνοδεύονται από παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ, το οποίο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος. Το ύψος του ποσού του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η πράξη της Επιτροπής δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Μετά την επίλυση του ζητήματος, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να παρεπέμψει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

Στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκηση της δεν δημιουργεί δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής ή τριτακοπής.

2. Όταν διοικητικό δικαστήριο επιλαμβάνεται υπόθεσης, στην οποία ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, μπορεί με απόφασή του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναλόγως.

Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους παρεμβάντες ενώπιόν του.

3. Μετά την επίλυση ζητήματος κατά τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, οι υποθέσεις των οποίων είχε ανασταλεί η εκδίκαση, που θέτουν μόνο αυτό το ζήτημα, εισάγονται υποχρεωτικά προς κρίση σε συμβούλιο κατά τα άρθρα 34Α και 34Β του π.δ. 18/1989 και 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις στις οποίες τίθενται εκτός από το ως άνω ζήτημα και λόγοι, που είναι προφανώς अपараδέκτοι ή αβάσιμοι. Εάν, μετά ταύτα, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου εισαχθούν στο ακροατήριο, και το δικαστήριο κρίνει σύμφωνα με τα κριθέντα από το Συμβούλιο της Επικρατείας, τα δαπανήματα που, κατά τις ως άνω διατάξεις, επιβάλλονται στον διάδικο αυτόν, διπλασιάζονται.

Άρθρο 2. Κατ' αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντιυπαγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, χωρεί ενώπιον αυτού, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, αίτηση αναιρέσεως, αν πρόκειται για διαφορά ουσίας, ή έφεση, αν πρόκειται για ακυρωτική διαφορά. Αν το Συμβούλιο της Επικρατείας διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της διάταξης αυτής, μπορεί, εφόσον η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση ενώπιον άλλου δικαστηρίου, να του παρεπέμψει την υπόθεση προς εκδίκαση.»

• Στο άρθρο 13 παρ. 4-5 του **N. 3900/2010** (ΦΕΚ Α' 213/17.12.2010) ορίζονται τα εξής: «4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις. – 5. Η διάταξη της παραγράφου 3 ισχύει για εφέσεις κατά αποφάσεων που θα δημοσιευθούν ένα έτος μετά τη δημοσίευση του παρόντος.» Ως "παράγραφοι 1, 2 και 3" νοούνται οι αντίστοιχες παράγραφοι του άρθρου 13 του Ν. 3900/2010, με τις οποίες επήλθαν νομοθετικές μεταβολές στις παραγράφους 2, 3, 4 και 6.

• Στο άρθρο 110 παρ. 15 του **N. 4055/2012** (ΦΕΚ Α' 51/12.3.2012) ορίζονται τα εξής: «Οι διατάξεις των άρθρων 47 και 67 του παρόντος εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις, για τις οποίες δεν έχει

Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας

ορισθεί δικάσιμος.» Με την παράγραφο 1 του άρθρου 47 του Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ Α΄ 51/12.3.2012) αντικαταστάθηκαν τα στοιχεία β΄ και γ΄ της παραγράφου 2.

• Στο άρθρο 18 παρ. 3 του **Ν. 4446/2016** (ΦΕΚ Α΄ 240/22.12.2016) ορίζονται τα εξής: «Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος.» Ως "παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου" νοείται η παράγραφος 2 του άρθρου 18 του Ν. 4446/2016, με την οποία αντικαταστάθηκε το στοιχείο β΄ της παραγράφου 2.

• Στο άρθρο 30 («Αρμοδιότητα για υποθέσεις προ του 2013») του **Ν. 4446/2016** (ΦΕΚ Α΄ 240/22.12.2016) ορίζονται τα εξής: «Εκκρεμή ένδικα βοηθήματα επί υποθέσεων των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, αρμοδιότητας μονομελούς διοικητικού πρωτοδικείου, τα οποία ασκήθηκαν μέχρι 31.12.2012, χωρίς να έχει ορισθεί δικάσιμος, εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από πρόεδρο πρωτοδικών, εξαιρουμένων των προέδρων τριμελών συμβουλίων διεύθυνσης διοικητικών πρωτοδικείων, και σε δεύτερο βαθμό από εφέτη μονομελούς διοικητικού εφετείου. Οι διατάξεις του άρθρου 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εφαρμόζονται και για την εκδίκαση των υποθέσεων του προηγούμενου εδαφίου.»

• Στο άρθρο 65 παρ. 6 του **Ν. 3994/2011** (ΦΕΚ Α΄ 165/27.5.2011) ορίζονται τα εξής: «Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη της ισχύος του ν. 3900/2010 υποθέσεις.» Ως "προηγούμενες παράγραφοι" νοούνται οι παράγραφοι 1-5 του άρθρου 65 του Ν. 3994/2011 (ΦΕΚ Α΄ 165/27.5.2011), με το οποίο, μεταξύ άλλων, αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 2.

• Στο άρ. 47 παρ. 5 στοιχ. β΄ του **Ν. 3943/2011** (ΦΕΚ Α΄ 66/31.3.2011) ορίζονται τα εξής: «Η διάταξη της προηγούμενης περίπτωσης της παραγράφου αυτής καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις.» Ως "προηγούμενη περίπτωση της παραγράφου αυτής" νοείται η περίπτωση α΄ της παραγράφου 5, με την οποία προστέθηκε εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 3.

• Στο άρθρο 1 παρ. 3 του **Ν. 3659/2008** (ΦΕΚ Α΄ 77/7.5.2008) ορίζονται τα εξής: «Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις.» Ως "προηγούμενη παράγραφος" νοείται η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του Ν. 3659/2008 (ΦΕΚ Α΄ 77/7.5.2008), με την οποία είχε καταργηθεί το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6.

• Για την καθ' ύλην αρμοδιότητα επί διαφορών που προκύπτουν από σύμβαση κατασκευής δημόσιου έργου, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα της ως διοικητικής ή ως ιδιωτικού δικαίου, βλ. άρθρο 175 **Ν. 4412/2016**, όπως ισχύει.

7 Κατά τόπο. 1. Αρμόδιο στον πρώτο, ή πρώτο και τελευταίο, βαθμό είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρχή από πράξη, παράλειψη ή υλική ενέργεια οργάνου της οποίας δημιουργήθηκε η διαφορά. Επί μεταβίβασης από όργανο οποιασδήποτε αρχής του δικαιώματος υπογραφής, η αρμοδιότητα του προηγούμενου εδαφίου κρίνεται με βάση την περιφέρεια του οργάνου το οποίο υπογράφει με εντολή του. Η αρμοδιότητα αυτή διατηρείται και στις περιπτώσεις που κατά την πράξεων ή παραλείψεων τούτων ασκείται οποιαδήποτε διοικητική προσφυγή.

2. Κατ' εξαίρεση, αρμόδιο δικαστήριο είναι:

α) αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν τα όρια των δήμων και κοινοτήτων, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύουν οι διάδικοι οργανισμοί, και αν αυτοί εδρεύουν σε περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο πολυπληθέστερος, κατά την τελευταία απογραφή, οργανισμός, ενώ

β) αν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) και τους ασφαλισμένους του ή πρόσωπα που δικαιούνται παροχές από αυτόν, εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το όργανο που, κατά τις οικείες διατάξεις, είναι αρμόδιο προς παραλαβή της σχετικής αίτησης ή δήλωσης του ενδιαφερομένου για τη χορήγηση παροχής ή στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί αυτός σε βάρος του οποίου έγινε καταλογισμός χρηματικού ποσού,

γ) αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν στις αποδοχές του προσωπικού εν γένει

Ν. 4548/2018

(ΦΕΚ Α' 104/13.6.2018)

«Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών»*

Τμήμα Πρώτο: Γενικές διατάξεις

1 Έννοια της ανώνυμης εταιρείας – Πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. 1. Η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της. Το κεφάλαιό της διαιρείται σε μετοχές.

2. Κάθε ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης.

3. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες, με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά. Οι διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά εφαρμόζονται και σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), μόνο όταν αυτό προβλέπεται ρητά.

2 Ορισμοί. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «ρυθμιζόμενη αγορά»: η ρυθμιζόμενη αγορά κράτους-μέλους κατά την έννοια της περίπτωσης 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) και της περίπτωσης 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

β) μετοχές ή άλλοι τίτλοι «εισηγμένοι σε ρυθμιζόμενη αγορά» ή απλώς «εισηγμένοι»: οι μετοχές ή άλλοι τίτλοι που είναι εισηγμένοι για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά,

γ) «ηλεκτρονικά μέσα»: οι τρόποι ηλεκτρονικής επικοινωνίας, μέσω διαδικτύου ή άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού δικτύου, οι οποίοι επιτρέπουν την ευχερή αναγνώριση της ταυτότητας των χρηστών και την ασφάλεια της επικοινωνίας,

δ) υποβολή εταιρικής πράξης ή άλλοι στοιχείου «σε δημοσιότητα»: η δημοσιότητα του άρθρου 13 του παρόντος νόμου,

ε) Γ.Ε.ΜΗ.: το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, που συστάθηκε και λειτουργεί με το ν. 3419/2005 (Α' 297),

στ) «κεντρικό αποθετήριο τίτλων»: το νομικό πρόσωπο κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιόγραφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) 236/2012 (ΕΕ L 257/28.8.2014),

ζ) «επιχείρηση επενδύσεων»: η επιχείρηση επενδύσεων κατά την έννοια της περι-

* Νέος νόμος περί ανωνύμων εταιρειών, η ισχύς του οποίου αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου 2019 (βλ. άρθρο 190). Σύμφωνα με το άρθρο 189 στοιχ. α' αυτού, από την έναρξη ισχύος του νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως 63δ και 90 έως 146 του Κ.Ν. 2190/1920.

Ν. 2190/1920

(Κωδικοποίηση: Β.Δ. 174/1963 – ΦΕΚ Α' 37/30.3.1963)

«Περί Ανωνύμων Εταιρειών»

Κεφάλαιο 10

64 Καταργήθηκε.

65 Οι διατάξεις του Ν.Δ. 4237/1962 δεν εφαρμόζονται επί των ειδικών Ανωνύμων Ναυτιλιακών Εταιρειών των ιδρυθεισών κατόπιν Υπουργικών αποφάσεων εγκρισμών την εισαγωγήν πλοίων ως κεφαλαίου εξωτερικού κατά τας διατάξεις του Ν.Δ. 2687/1953 «περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού».

66 1. Η μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν. 3190/1955, όπως ισχύει, εκτός αν η διαφορά αυτή καλυφθεί με νέα εισφορά των εταίρων. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να περιλαμβάνονται σε αυτήν οι όροι του καταστατικού της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

2. Από τη συντέλεση των κατά το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955 δημοσιεύσεων και παράλληλα των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 7β για τη γενομένη μετατροπή, η μετατρεπόμενη ανώνυμη εταιρεία συνεχίζεται υπό τον τύπο εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την επέλευση της μετατροπής οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

66α **Μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία.** 1. Η μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων. Στη σχετική απόφαση πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι του καταστατικού της ομόρρυθμης ή της ετερόρρυθμης εταιρείας.

2. Από τη συντέλεση των δημοσιεύσεων και των διατυπώσεων δημοσιότητας κατά το άρθρο 42 του Εμπορικού Νόμου και το άρθρο 7β του παρόντος νόμου για τη γενομένη μετατροπή, η μετατρεπόμενη ανώνυμη εταιρεία συνεχίζεται με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας. Πριν από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας του προηγούμενου εδαφίου, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την επέλευση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρείας, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

67 1. Μετατροπή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρεία γίνεται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του άρθρου 38 παρ. 1 του Ν. 3190/1955, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του Ενεργητικού και Παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπει το άρθρο 8, ούτε μπορεί να είναι μεγαλύτερο, χωρίς νέες εισφορές, από το ποσό που προκύπτει

Ν. 2251/1994

(ΦΕΚ Α' 191/16.11.1994)*

«Προστασία των καταναλωτών»

Μέρος Πρώτο: Αντικείμενο – Ορισμοί

1 Αντικείμενο – Πεδίο εφαρμογής. 1. Τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των καταναλωτών τελούν υπό την προστασία του Κράτους.

2. Το Κράτος μεριμνά ιδίως για:

- α) την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών,
- β) τα οικονομικά τους συμφέροντα,
- γ) την οργάνωσή τους σε ενώσεις καταναλωτών,
- δ) το δικαίωμα ακρόασής τους σε θέματα που τους αφορούν και
- ε) την πληροφόρηση και την επιμόρφωσή τους, ιδιαίτερα των ευπρόσβλητων ομάδων καταναλωτών σε θέματα που αφορούν στην αγορά, στον ανταγωνισμό, στον καταναλωτή, στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στην προαγωγή της βιώσιμης κατανάλωσης.

3. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι:

- α) η προάσπιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών,
- β) η προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών,
- γ) η προαγωγή της πληροφόρησης και της επιμόρφωσης των καταναλωτών, ώστε να επηρεάζουν σε όφελός τους τις εξελίξεις στην αγορά,
- δ) η υποστήριξη της οργάνωσης των καταναλωτών σε ενώσεις και της ακρόασης αυτών σε θέματα που τους αφορούν,
- ε) η διαμόρφωση υγιούς καταναλωτικής συνείδησης και προτύπων ορθής καταναλωτικής συμπεριφοράς.

4. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε κάθε προμηθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οποιασδήποτε μορφής, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, εφαρμόζονται στους εξής τομείς:

- α) σε συμβάσεις που περιέχουν γενικούς όρους συναλλαγών,
- β) σε συμβάσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών και εγγυήσεων,
- γ) στη διαφήμιση,
- δ) σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων,
- ε) σε συμβάσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών από απόσταση, καθώς και εκτός και εντός εμπορικού καταστήματος,
- στ) σε συμβάσεις εμπορίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση.

1α Ορισμοί. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, νοούνται ως:

- 1. καταναλωτής: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για λόγους οι οποίοι

* Παρατίθεται ο Ν. 2251/1994, όπως ισχύει μετά την κωδικοποίησή του με την Υ.Α. 5338/17.1.2018 (ΦΕΚ Β' 40/17.1.2018) και την εν συνεχεία τροποποίησή του με τον Ν. 4537/2018 (ΦΕΚ Α' 84/15.5.2018) και την Υ.Α. 85090/7.8.2018 (ΦΕΚ Β' 3519/21.8.2018).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ενοποιημένη Απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση*

Προοίμιο

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ, Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Η ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ, Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ**,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προχωρήσουν σε ένα νέο στάδιο της διαδικασίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που άρχισε με τη δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΕΜΠΝΕΟΜΕΝΟΙ από την πολιτιστική, τη θρησκευτική και την ανθρωπιστική κληρονομιά της Ευρώπης, από την οποία αναπτύχθηκαν οι παγκόσμιες αξίες των απαραβάτων και αναφαίρετων δικαιωμάτων του ανθρώπου, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας και του κράτους δικαίου.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την ιστορική σημασία του τερματισμού της διαίρεσης της ευρωπαϊκής ηπείρου και την ανάγκη να δημιουργηθούν σταθερές βάσεις για τη μελλοντική οικοδόμηση της Ευρώπης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα, όπως ορίζονται από τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που υπογράφηκε στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961 και τον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του 1989,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ βαθύτερες σχέσεις αλληλεγγύης μεταξύ των λαών τους και ταυτόχρονα σεβόμενοι την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν τη δημοκρατική και αποτελεσματική λειτουργία των θεσμικών οργάνων προκειμένου να τους παράσχουν τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν καλύτερα τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί, μέσα σε ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο,

* Τελευταία κωδικοποιημένη έκδοση: 2016/C 202/01. Η Συνθήκη κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Ν. 3671/2008 («Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις» – ΦΕΚ Α' 129/3.7.2008).

** Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, η Τσεχική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Δημοκρατία της Κροατίας, η Κυπριακή Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Ουγγαρία, η Δημοκρατία της Μάλτας, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Ρουμανία, η Δημοκρατία της Σλοβενίας, η Σλοβακική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας έγιναν εν συνεχεία μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*

Προοίμιο

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, Η ΑΥΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ, Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ**,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να θέσουν τις βάσεις μιας διαρκώς στενότερης ενώσεως των ευρωπαϊκών λαών,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να εξασφαλίσουν με κοινή δράση την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των κρατών τους καταργώντας τους φραγμούς που διαιρούν την Ευρώπη, ΘΕΤΟΝΤΑΣ ως κύριο σκοπό των προσπαθειών τους τη σταθερή βελτίωση των όρων διαβίωσης και απασχολήσεως των λαών τους,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η εξάλειψη των υφισταμένων εμποδίων απαιτεί συντονισμένη δράση για να εξασφαλισθεί σταθερότητα στην επέκταση της οικονομίας, ισορροπία στις συναλλαγές και ευθύτητα στον ανταγωνισμό,

ΜΕΡΙΜΝΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν την ενότητα των οικονομιών τους και να προωθήσουν την αρμονική τους ανάπτυξη, μειώνοντας τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των διαφόρων περιοχών και την καθυστέρηση των λιγότερο ευνοημένων,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να συμβάλουν, ασκώντας κοινή εμπορική πολιτική, στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς συναλλαγές,

ΠΡΟΤΙΘΕΜΕΝΟΙ να εδραιώσουν την αλληλεγγύη που συνδέει την Ευρώπη με τις υπερπόντιες χώρες και επιθυμώντας να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη της ευημερίας τους σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να παγιώσουν, με τη συνένωση των οικονομικών τους δυνάμεων, τη διαφύλαξη της ειρήνης και της ελευθερίας και καλώντας τους άλλους λαούς της Ευρώπης που συμμερίζονται τα ιδεώδη τους να συμμετάσχουν στην προσπάθειά τους,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προάγουν την ανάπτυξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου γνώσης για τους λαούς τους μέσω ευρείας πρόσβασης στην εκπαίδευση και μέσω της συνεχούς αναπροσαρμογής της,

* Τελευταία κωδικοποιημένη έκδοση: 2016/C 202/01. Η Συνθήκη κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Ν. 3671/2008 («Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις» – ΦΕΚ Α' 129/3.7.2008).

** Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, η Τσεχική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Ιρλανδία, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Κυπριακή Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Δημοκρατία της Ουγγαρίας, η Δημοκρατία της Μάλτας, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Ρουμανία, η Δημοκρατία της Σλοβενίας, η Σλοβακική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, το Βασίλειο της Σουηδίας, και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας έγιναν εν συνεχεία μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΡΩΜΗ Ι

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 61 στοιχείο γ) και το άρθρο 67 παράγραφος 5 δεύτερη περίπτωση,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης²,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Κοινότητα έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός τέτοιου χώρου, η Κοινότητα πρέπει να θεσπίσει μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 65 (στοιχείο β) της συνθήκης, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσιών.

(3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και άλλων αποφάσεων ως τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εγκρίνουν πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

(4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000, το Συμβούλιο ενέκρινε κοινό πρόγραμμα μέτρων της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων³. Το πρόγραμμα προσδιορίζει ότι τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων σύγκρουσης των νόμων συμβάλλουν πράγματι στη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων.

(5) Το πρόγραμμα της Χάγης⁴, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 5 Νοεμβρίου 2004, ζητούσε να συνεχισθούν δραστήρια οι εργασίες σχετικά με τους κανόνες σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις συμβατικές ενοχές («Ρώμη Ι»).

(6) Η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει, προκειμένου να βελτιωθεί η προβλεψιμότητα της έκβασης των διαφορών, η ασφάλεια του εφαρμοστέου δικαίου και η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων, ότι οι κανόνες

1. ΕΕ C 318 της 23.12.2006, σ. 56.

2. Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 29ης Νοεμβρίου 2007 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2008.

3. ΕΕ C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

4. ΕΕ C 53 της 3.3.2005, σ. 1.